

แนวทางสู่พระโสดาบัน

พระธรรมเทศนา ของ หลวงพ่อทูล จิปุปฺปญฺโญ

ได้ค้นพระศรีมหาโพธิ์ พุทธคยา อินเดีย

คำว่าดับนั้นมันเป็นอาการสุดท้ายแล้ว
เราต้องการจะให้ปัญญาขยายมากกว่านั้น
ก็ต้องเพิ่มคำว่าต้งอย่ เกิดขึ้น..ต้งอย่..ดับไป
ตัวต้งอยู่นี่เองเป็นตัวขยายปัญญาให้กว้างขวางพิสดาร

แนวทางการใส่ดาบ

พระธรรมเทศนา

หลวงพ่อบุญ ชิปโปปณโณ

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑

ณ วัดต้นพระศรีมหาโพธิ์
เมืองพุทธคยา ประเทศอินเดีย

สารบัญ

อย่าเพิ่งเชื่อตามตำรา	1
ปัญญาวิมุติ เจโตวิมุติ	5
อย่าเอาตามตำราและอย่าทิ้งตำรา	8
แนวปิดเส้นทางปัญญา	15
พระปิฎกิลละ ผู้แบกคัมภีร์เปล่า	18
พิจารณาการเกิดดับในวัฏฏสมมติ	25
การขู่เข็ญ การปลอบใจตัวเอง	33
ภูมิธรรมพระโสดาบัน	38
ขั้นตอนภูมิธรรมพระอริยเจ้า ๔ ขั้น	40
พ่อแม่ของนางมาคันทียา	44
พิจารณาเลือกเฟ้นธรรม	48
สร้างสัมมาทิฐิด้วยปัญญาเฉพาะตัว	50

อย่าเพิ่งเชื่อตามตำรา

วันนี้พวกเราได้มากราบนมัสการพระพุทธเจ้า มีต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นสัญลักษณ์ และก็มีพระมหาเจดีย์ที่ตั้งเป็นสง่าให้เราเห็นกันอยู่ ณ ขณะนี้ ที่เรียกว่า ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า คือองค์นี้แหละ

สำหรับหลวงพ่อกี่มาอินเดียหลายรอบ แต่ละรอบ ก็มาในลักษณะเป็นผู้นำอบรมแนวทางปฏิบัติ ให้เข้าใจในหลักเดิมๆ ที่พระองค์เจ้าสอน

หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่สอนกันในสมัยครั้งพุทธกาลนั้น ยากที่ใครจะรู้ได้ และก็มีตำราบางตอน บางประเด็น ก็ได้มองเห็นว่า นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าของจริง แต่บางคำบางประโยค นักปราชญ์เจ้าทั้งหลายก็เรียบเรียงขึ้นมาตีความหมายไปอีกรูปแบบหนึ่ง บางทีก็ถูกต้องบ้าง บางทีก็ไม่ถูก บางทีก็ไม่เข้าใจเลย อันนี้แหละ เรื่องจะไปเข้าใจในคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเป็นของยาก

สมัยที่พระองค์เจ้าเรามีชีวิตอยู่ พระองค์เจ้าได้มีพระญาณหยั่งรู้ในอนาคตของพระองค์ว่า ศาสนาพุทธในยุคต่อไปนั้นจะเป็นไปอย่างไร พระองค์รู้แล้วว่า ภายภาคหน้า

โน้น ชาวพุทธเรานี่เอง จะเป็นผู้แก้ไขเพิ่มเติมคำสอนของพระองค์ให้เพี้ยนไป ไม่เป็นไปตามหลักเดิมที่พระองค์เจ้าสอนเอาไว้

พระองค์ตรัสไว้ในหลักความเชื่อ ๑๐ ประการ พระองค์เจ้าเทศน์พวกกาลามะชนในยุคนั้นสมัยนั้น ความเชื่อ ๑๐ ประการ มีข้อหนึ่ง พระองค์ได้ให้ข้อคิด ว่าอย่าเพิ่งเชื่อตามตำราหรือคัมภีร์ เป็นข้อคิด ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น พระองค์เจ้าได้มองว่า ตำราคัมภีร์ทั้งหมดที่มีอยู่นั้น มีนักปราชญ์บางคนบางกลุ่มเขียนขึ้นตามความเข้าใจของตัวเองว่า คงเป็นอย่างนั้น คงเป็นอย่างนี้

หลังจากสังคายนาครั้งที่ ๕ ผ่านไปแล้วนั้น คนเริ่มจะตีความหมายเปลี่ยนไป เพราะในยุคนั้นสมัยนั้น เรียกว่า พระอรรถกถาจารย์ ส่วนมากเป็นพระปฤชชน ผู้ซึ่งมาตีความขยายความออกมา มันเลยคลาดเคลื่อนจากความจริงไปเรื่อย ๆ

ในยุคนั้น อรรถกถาจารย์ตีความไปแล้ว ยุคต่อมาก็ยุคฎีกาจารย์ตีความเพิ่มเติมอีก ในการตีความก็เหมือนกันอีกว่า ปฤชชนนั้นแหละเป็นผู้ตีความหมาย คำสอนของพระองค์จึงคลาดเคลื่อนไปเรื่อย ๆ

ทีนี้ถ้าจะพูดเรื่องศาสนาพุทธเรา ไปมีอิทธิพลที่เมืองจีน หลายร้อยปี หลายที่หลายแห่ง ที่พม่าบ้าง ลาวบ้าง ศรีลังกาบ้าง คำสอนของพระองค์เจ้าเลยไม่ติดต่อกัน เพราะบางประเทศก็ตีความไปตามความเห็นของตน แต่ละประเทศก็ตีความแตกต่างกันไป อย่างที่เบต เขาทำรูปแบบหนึ่ง ตีความแบบหนึ่ง มหายานก็หลายสาขา หลายหมู่คณะ ก็ตีความกันไป

ตกลงว่า เตี้ยวนี้มันมีลักษณะ ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มเถรวาท คือ กลุ่มคณะพวกเรา อีกกลุ่มหนึ่ง พวกมหายานที่เขาทำกันอยู่ในที่บริเวณนี้ นี่พวกมหายาน ต่อจากมหายาน ก็ตีความหมายแตกต่างกันไปมากมาย

ถ้าเช่นนั้นเรียกว่า แนวทางที่จะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือมรรคผลนิพพานที่เราต้องการนั้น อยู่จุดไหนกันแน่ อันนี้แหละที่มันหายาก อ่านหนังสือก็แล้ว ยิ่งอ่านยิ่งสับสน วุ่นวน ปนเปกันไปหมด หลวงพ่อเคยอ่านตำรา เคยศึกษาเรื่อง ประวัติ พระไตรปิฎกมาหลายรอบ อ่านเท่าไร ดีความเท่าไร ในเรื่องเดียวกัน เมื่ออยู่ในที่แห่งหนึ่งเป็นอย่างหนึ่ง อยู่อีกแห่งก็เป็นอีกอย่าง เลขตั้งกันไปมา พยายามเรียบเรียงกันเป็นถ้อยร้อย คำอันเดียวกัน ก็พยายามทำกันอยู่ แต่บางจุดก็เรียบเรียงง่ายขึ้น แต่บางจุดก็เรียบเรียงไม่ได้เลย มันไม่ต่อกัน ประโยคหนึ่งเป็นอย่างหนึ่ง ประโยคหนึ่งเป็นอีกอย่าง

ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ

อย่างหลวงพ่อก็ได้เขียนเรื่องปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ สอง ประโยคนี้อยู่คนละเล่มกันในหนังสือ คนละจุดกันเลย หลวงพ่อพยายามจะดึงมาเรียบเรียงเรื่องปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ ให้คนเข้าใจมากขึ้น

ทำไมพระองค์เจ้าจึงได้วางวิมุตติ ๒ ประเภทนี้เอาไว้ พระองค์เจ้าได้ตรัสเอาไว้ชัดเจนว่า สมัยครั้งพุทธกาลนั้น ผู้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้ามี ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่ง กลุ่มเจโตวิมุตติ กลุ่มหนึ่ง กลุ่มปัญญาวิมุตติ กลุ่มเจโตวิมุตตินี้มีน้อยมากระยะครั้งพุทธกาล ให้เทียบได้ว่ามีอยู่ ๓๐% กลุ่มปัญญาวิมุตติมีอยู่ถึง ๗๐%

ลักษณะกลุ่มปัญญาวิมุตติหมายถึงอะไร เขาทำอะไรกัน คือกลุ่มนี้เขาไม่ได้ทำสมาธิสงบ แต่เป็นสมาธิตั้งใจมั่น เป็นคู่กันกับปัญญา พวกเจโตวิมุตติเขาทำสมาธิสงบ เข้าฌานได้ นี่คือความแตกต่างกัน

ที่นี้จะอธิบายเรื่องกลุ่มปัญญาวิมุตตินี้ก่อน ครั้งพุทธกาล กลุ่มปัญญาวิมุตตินี้ ผู้จะได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้า จะเป็นบรรดาพรหมวิญญูติโยมกัถิ พระสงฆ์กัถิ พวกนี้สามารถจะ

เทศน์กันได้ บรรดาพระสงฆ์กับพระสงฆ์ด้วยกัน หรือพระสงฆ์ จะเทศน์ให้ฆราวาสให้บรรลุธรรมก็ได้ ถ้าปัญญาวิมุตติ การบรรลุธรรมมันง่ายขึ้น ใครเทศน์ก็ได้

มันไม่เหมือนกลุ่มเจโตวิมุตติ เพราะกลุ่มเจโตวิมุตตินี้ ต้องเฉพาะพระพุทธเจ้าเท่านั้นจึงจะเทศน์ได้ เพราะกลุ่มนี้เขาทำสงบไปแล้ว มันก็จะลืมตัว ลืมตัว คือ ติดอยู่ในสุข แม้ว่าเข้าฌาน ติดอยู่ในฌานอีก อันนี้บรรดาพระด้วยกันจะไม่เชื่อกัน พวกนี้ยังมีทิฏฐิมานะ อวดตาสอง ยิ่งสงบเท่าไร ถ้ามีอภิญญาเกิดขึ้นสักอย่าง สองอย่าง เช่นว่า จักขุญาณ โสตญาณ เกิดขึ้น ยิ่งลืมตัวกันไปใหญ่ ยึดมั่นถือมั่นว่า เราเก่งเราดี อวดตามานะโดดเด่นขึ้นมาทันที เช่นนั้นเรียกว่า ผู้จะเทศน์กลุ่มเจโตวิมุตติได้มีองค์เดียวเท่านั้น คือ พระพุทธเจ้าที่จะเทศน์ได้ เพราะว่าพวกนี้เขาไม่ลงกัน ต้องใช้อภินิหาร ใช้พลังอย่างอื่นประกอบหลายๆ ด้าน

พวกกลุ่มปัญญาวิมุตตินั้น พวกกันเองช่วยกันได้ ยกตัวอย่างได้ว่า พระสารีบุตร สมัยที่ยังเป็นฆราวาส ท่านฟังธรรมจากท่านอัสสชิ ก็สามารถบรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าได้ ไม่ต้องฟังมากมาย เมื่อฟังธรรมแล้วก็ไปเป็นพระอริยเจ้า และก็ไปเทศน์ให้เพื่อนฟังด้วย พระโมคคัลลานะก็บรรลุธรรมได้เลยเช่นเดียวกัน นี่ก็กลุ่มปัญญาวิมุตติ ไม่จำเป็นจะเป็นพระเทศน์

ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มนางสามาวดีกับคนรับใช้ หรือนางทาสี ชื่อว่า นางขุขุตตรา เรียกง่าย ๆ ว่า นางค่อม นางค่อมนี้ก็เป็น ข้าทาสบริวารของนางสามาวดี ไปเทศน์ให้เจ้านายฟัง เจ้านายก็สามารถบรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าได้ นี่กลุ่มปัญญาวิมุติ ฆราวาสเทศน์กันเป็นพระอริยเจ้าได้มากมายในครั้งพุทธกาล นี่คือว่าไม่จำกัดการเทศน์ ไม่เหมือนกลุ่มเจโตวิมุติ

กลุ่มเจโตวิมุติต้องจำกัดว่า ต้องพระพุทธรเจ้าเท่านั้นจึงจะเทศน์ให้ได้ นี้อย่างหนึ่ง อย่างที่สอง จะเป็นลักษณะว่า ถึงจะเป็นสาวกด้วยกันก็ตาม แต่ก็เป็นคู่ทรมานกันมา เหมือนกับพระยามิลินท์กับพระนาคเสน เป็นคู่ทรมานกันมา นี่อีกอย่างหนึ่ง เรียกว่ากลุ่มเจโตวิมุตินี้

อย่าเอาตามตำราและอย่าทิ้งตำรา

เรื่องมีอยู่ว่า พระ ๒ องค์ด้วยกัน องค์หนึ่งเป็นอาจารย์ องค์หนึ่งเป็นลูกศิษย์ องค์อาจารย์เป็นนิสัยเจโตวิมุตติ องค์ลูกศิษย์เป็นนิสัยปัญญาวิมุตติ แต่ชาติก่อนๆ มาเคยร่วมบารมีกันมา บำเพ็ญด้วยกันมา เคยทรมาณกันมา ฟังพาทักทายกันมา เมื่อมาเกิดชาตินี้ ก็มาบวชร่วมกันเป็นครูอาจารย์เดียวกัน

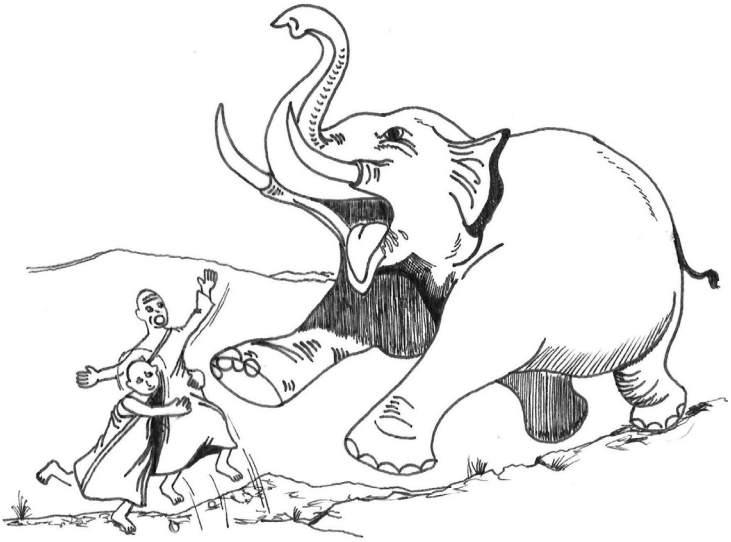
ที่นิสัยเดิมที่มีอยู่ ลูกศิษย์เป็นนิสัยปัญญาวิมุตติ ก็ใช้ปัญญาพิจารณา อาศัยปัญญาคู่กับสมาธิตั้งใจมั่น ใช้ปัญญาพิจารณา เดินจงกรมบ้าง นั่งบ้าง พิจารณาอยู่เรื่อยๆ เรื่องสังขารธรรมความเป็นจริง ผลที่สุดก็บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ มีอภิญาตามมา

แต่อาจารย์นั้น นิสัยเดิมเคยเป็นดาบสฤๅษีมาก่อน ชอบทำสมาธิความสงบ เมื่อทำสมาธิสงบไปแล้ว มีปัญญาเกิดขึ้น มีอิทธิฤทธิ์ เรียกว่า มโนมยิทธิ ฤทธิ์ทางใจ ทำทุกอย่างได้ ฤทธิ์ทางใจ เมื่อลูกศิษย์ลูกหาไปหาแต่ละวันๆ ต้องถามว่า เอ้า ลูกศิษย์ จะฟังธรรมะอะไรบ้าง ถ้ามาน่าท่านตอบได้ทุกอย่าง ตอบตามภาษาผู้มีนิสัยเจโตวิมุตติ ไม่ตรงเท่าไรนักกับคำสอนพระพุทธเจ้า

ลูกศิษย์ก็รู้อยู่หรอกว่า อาจารย์เราหลงในความสุข หลงในความสงบ หลงในสมาธิ หลงในอภิปัญญา เข้าใจผิดว่า ตัวเองเป็นผู้มีคุณธรรมสูง แต่ลูกศิษย์พยายามทุกวิถีทางว่า จะทำอย่างไรจะแก้ไขอาจารย์ได้

มีวันหนึ่ง เมื่อวางแผนแล้วก็ไปหาอาจารย์ อาจารย์ก็เลยบอกว่า เอ้า ลูกศิษย์ อยากถามอะไร เรื่องธรรมะพระพุทธเจ้าถามได้เลย เราพร้อมจะอธิบายให้ฟังทุกเมื่อ เมื่อลูกศิษย์ได้ช่องทางก็เลยมีอุบายถามว่า อาจารย์ ผมอยากเห็นอาจารย์แสดงอิทธิฤทธิ์ให้เทวดามาเดินรำ ชั้ร่องในใบบัว สักร้อยคนได้ไหม ทำได้สิ แล้วก็หลับตาปี๋ลงไป แล้วก็กำหนดมีอภิปัญญาเกิดขึ้น ก็เห็นเทวดามาเดินรำในสระดอกบัวนั้นเป็นร้อยๆ

อันดับต่อไปก็เลยถามต่อไปว่า เอ้ ผมอยากเห็นท่านอาจารย์แสดงอิทธิฤทธิ์ แสดงให้เป็นช่างนาฟ้าศิริตมัน เอาจวงม้วนเข้าไปในปาก แล้วกางหูให้ใหญ่ออกมา แล้วก็วิ่งมาไกลๆ เสียงร้องแพดดัง วิ่งมาหาอาจารย์ทำได้ไหม อาจารย์บอกทำได้สิ ไม่มีปัญหา ทำได้ ตอนนี่แหละตอนสำคัญ ตอนลูกศิษย์เตรียมตัวละ นี่คือหลงกลลูกศิษย์แล้วละ อุบายลูกศิษย์จะทรมานอาจารย์ เอาสิ่งที่อาจารย์เป็นนั่นแหละมาสอนอาจารย์เอง

พอหลับตาปีลงไป นิमितเป็นช่างนาฟ้าศิริตกมัน วิ่งแผดเสียงมาแต่ไกล วิ่งเข้ามาตรงอาจารย์พอดี แต่ลูกศิษย์เตรียมตัวแล้วล่ะว่า ต้องเป็นอย่างนี้ อาจารย์ต้องกลัวแน่ พอช่างวิ่งเข้ามา พริบเดียวเท่านั้น อาจารย์กระโดด กลัวช่างจะชน จะเหยียบ แต่ลูกศิษย์ก็เตรียมตัวแล้วล่ะว่า พออาจารย์กระโดด จะกระโดด กอดเอวอาจารย์เอาไว้แน่น เกาะเอาไว้แน่นๆ อาจารย์ครับๆ พระอรหันต์เขาไม่กลัวตายหรอกครับ เท่านั้นละ คำเดียวไม่ต้องเพิ่มที่อื่น สะดุ้งเลยอาจารย์ สิ้นตัวเอง แล้วกัน

เหมือนลูกศิษย์ว่า พระอรหันต์เขาไม่กลัวตายหรือครับ
นี่คือคำเทศน์ของลูกศิษย์ อุบายธรรมะตัวนี้มันฝังใจของอาจารย์
อาจารย์เลยรู้ตัวขึ้นมา เออ ใช่ ลูกศิษย์พูดอย่างนั้น เรายังไม่เป็น
พระอรหันต์ เพราะไปกลัวในนิมิตที่เราสร้างขึ้นมาเอง แสดงขึ้นมา
มาแท้ๆ แต่กลับไปกลัวในนิมิตของตัวเอง จึงได้ยอมลูกศิษย์

ลูกศิษย์ก็เลยได้จังหวะ ก็ได้อธิบายให้ฟัง ก่อนอธิบาย
ต้องมีข้อแม้ก่อน เพราะอาจารย์อยากให้ลูกศิษย์แสดงธรรมะ
แนวทางปฏิบัติให้ฟัง แต่ลูกศิษย์ก็ยังออกตัวว่า ผมเป็นลูกศิษย์
ของอาจารย์นะ อาจารย์จะเชื่อได้ยังไง ผมกราบอาจารย์ทุกวัน
ผมไม่อาจที่จะเทศน์อาจารย์ได้หรอก ก็คะยั้นคะยออีกแหละ ให้
ลูกศิษย์เทศน์ให้ฟังอีก

ลูกศิษย์ก็มีข้อแม้ว่า ถ้าอาจารย์จะฟังธรรมะจากผมจริง
ผมก็ทำได้ แต่มีข้อแม้ ข้อแม้อะไร ธรรมะที่อาจารย์ศึกษามา
ทั้งหมดนั้น ให้เป็นธรรมะในตำรา อันนั้นเป็นคำสอนพระพุทธเจ้า
ก็จริง แต่ในความรู้สึก แนวนี้กคิดเรื่องสติปัญญา นี่ อาจารย์ไม่มี
เลย มีแต่ความสงบ มีอภิญญา มีอิทธิฤทธิ์เท่านั้น ธรรมะที่เกิด
ขึ้นจากปัญญาของอาจารย์เองไม่มีเลย

ในที่สุดหลังจากคะยั้นคะยอกันหลายครั้งหลายหน
อาจารย์ก็ยอม ยอมทำตามที่ว่า ให้อาจารย์ใช้ปัญญาของตัวเอง
จากนี้ไป อาจารย์จะไม่ทำสมาธิความสงบอีกต่อไป อาจารย์

ทำได้ไหม นี่สัญญาข้อแรก แต่ให้เป็นสมาธิตั้งใจมั่น อย่าไปนึกคำบริกรรม ให้จิตสงบอย่างนั้น สงบอย่างนี้ ผมไม่สอน อาจารย์จะว่ายังไง สุดท้ายก็ตกลงกันตรงนี้ล่ะว่า ไม่ทำสมาธิให้จิตสงบเหมือนเดิม นี่ข้อ ๑

ข้อ ๒ เมื่ออาจารย์พิจารณาธรรมะในปัญญาแต่ละหมวด อย่าเอาธรรมะในตำรามาพิจารณา ให้เป็นปัญญาของตัวเองล้วนๆ ส่วนที่เป็นปริยัติ หรือเป็นธรรมะที่ศึกษามานั้น มาเป็นอุบายประกอบเฉยๆ ให้อาจารย์ใช้ปัญญาของตัวเอง อย่าเลียนแบบธรรมะจากคนอื่น อาจารย์จะว่ายังไง

สุดท้ายอาจารย์ก็ยอมรับ เริ่มภาวนา ก็เริ่มพิจารณาเรื่องการเกิด การดับ เรียกว่า เกิดแก่เจ็บตาย นั้นแหละ ให้อาจารย์พิจารณาด้วยปัญญาตัวเอง ให้คิดไป ขณะใดที่อาจารย์เพลินไป ไปหยิบยกเอาปริยัติบางหมวดมาพิจารณา ลูกศิษย์ก็จะบอกว่า อาจารย์มันปริยัตินะ ปริยัตินะ เอ้า ตั้งใหม่ เริ่มต้นใหม่ เอาปัญญาของตัวเอง คิดไปเรื่อยๆ ให้เป็นลักษณะว่า ตำราเป็นตำรา ปัญญาคือเป็นปัญญา ปัญญาเป็นของตัวเอง อย่าเอาตามตำราทั้งหมด คือตำราเป็นเพียงตัวอย่าง

เหมือนกันกับว่ากระชู้ธรรม กระชู้ธรรมนี้ เขาเขียนเอาไว้ว่า วิริเยนะ ทุกขะมัจเจติ ผู้ล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร เขาก็อธิบายไป เฉลยไปๆ อันนี้ธรรมะภาสิตผู้อื่น เชื่อมไปๆ เขาเขียนตำราเอาไว้

ที่นี่เราจะเขียนลักษณะกระทู้เดียวกัน วิริเยนะ ทุกขณะปัจเจติ เราจะเขียนอย่างไร ไม่ให้เป็นไปตามตำราที่มีอยู่ คิดให้ดี จะเขียนอย่างไรไม่ให้ไปตามตำราที่มีอยู่ แต่ให้เป็นเรื่องเดียวกันทั้งหมด เอาตำราที่มีอยู่ ที่เรียกว่า อย่าเอาตามตำรา และอย่าทิ้งตำรา เรื่องเดียวกัน ก็ต้องเขียนภาษิตตัวเดียวกันนี้แหละ แต่เวลาการเขียนประโยคต่างๆ ประโยคต่างๆ จะไม่ซ้ำรอยกันกับตำราที่มีอยู่ก่อน ต้องเขียนแบบใหม่ เขียนอย่างไร

ในการพิจารณาความเกิดก็เหมือนกัน แต่ละคนพิจารณาความเกิด ถ้าปัญญาแต่ละคนมีอยู่แล้ว ให้เขียนขึ้นมาแต่ละคน คุณคิดว่า สำนวนในการเขียนจะไม่เหมือนกัน เพราะปัญญาเป็นไปคนละรูปแบบ จะไม่เหมือนกันทั้งหมด บางทีก็ตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง แต่เป็นเรื่องเดียวกัน อันนั้นชื่อว่าใช้ได้ อันนี้ก็เหมือนกัน ธรรมะที่เป็นตำราก็คือตำรา แต่เราก็ไม่ทิ้งตำรา เขาเป็นตัวอย่างไว้ เขาเป็นบรรทัดฐานเอาไว้ แต่เราไม่เอาตามนั้น เราจะฝึกปัญญาของตัวเอง

อาจารย์กับลูกศิษย์ที่ว่ามานี้ พิจารณาไปๆ ลูกศิษย์ก็พยายามควบคุมอยู่ใกล้ชิด เพราะมีอภิญญา ผลสุดท้ายก็ได้บรรลุอรหัตต์ด้วยกันทั้งคู่ นี้เรียกว่า กลุ่มหนึ่งเป็นนิสัยเจโตวิมุติ กลุ่มหนึ่งเป็นนิสัยปัญญาวิมุติ

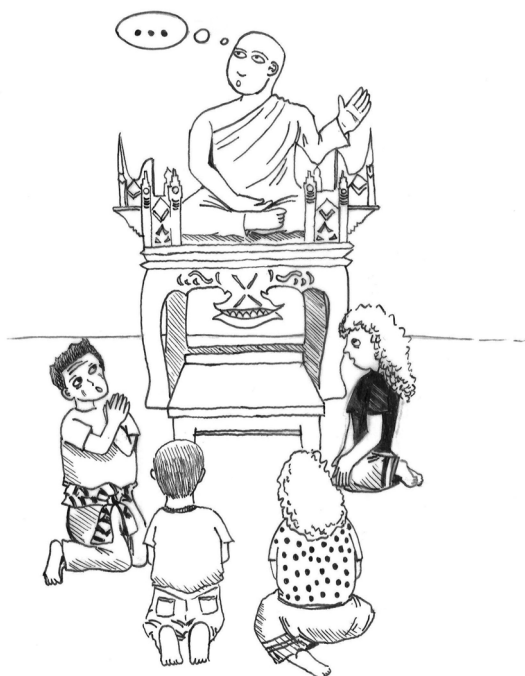
พวกเจโตวิมุตตินี้ ก็ต้องหยุดในการทำความสงบ มาฝึกแค่สมาธิตั้งใจมั่น เขาเรียกว่า เอาปัญญามาก่อน พิจารณาได้เลย อันนี้มันง่าย ถ้าไปเล่นอยู่กับความสงบ นี่ก็เหมือนดาบสองข้างที่ตำราว่ามานั้นแหละ ตายแล้วเป็นพรหม ยังไม่ลงมากเกิดเลย อันนี้เรียกว่า หลงในความสุข หลงในความสงบตัวเดียว นี่ปัญญาจะไปไม่ได้

แนวปิดเส้นทางปัญญา

ปัญญาคนเรานี่ มันจะไม่เดินหน้าทางธรรม เพราะมีแนวปิดเส้นทางอยู่ ๒ ทางด้วยกัน

๑) สงบมากไป ถ้าสงบมากไปแล้ว แนวความคิดจะไม่มี จะไม่เกิดขึ้น มันจะหายไปเลย จะลงอุเบกขา มันจะวางไปทั้งหมด อยู่ในความเป็นหนึ่ง ใจเป็นหนึ่งตลอดเวลา ไม่อยากคิด โยน ไม่อยากคิดนี่ นี่คือตัวตัด ปิดฉากของปัญญาลง คือความสงบตัวนี้ คนเราพูดกันในเมืองไทย พูดเสมอๆ ว่า ทำสมาธิไปเถอะ จิตสงบจะมีปัญญาเกิดขึ้น มันตรงกันข้ามกันเลยกับคำพูดที่ว่ามานี้

แท้จริง **จิตสงบมากเท่าไร ปัญญาหมดไปเท่านั้น มันปิดฉากทันที ความสงบอันนี้** เท่ากับสมาธิปิดตัวปัญญาให้ตายตัว ปิดฉากทันที มันปิดตรงกันข้าม ตำรามีอยู่ว่า มีคนพูดอยู่เสมอๆ ว่า เมื่อจิตสงบแล้ว ก็ยกจิตขึ้นสู่วิปัสสนา นี่ก็ตำราพูดได้ แต่มันทำไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ เพราะจิตสงบแล้ว มันหมดในความรู้สึกในการคิด มีแต่ความสุขความสบาย เพลิดเพลินในญาณ ในฌานของตัวเอง นี่คือว่าตัวปิดปัญญาตัวหนึ่ง ปัญญาไปไม่ได้

๒) รู้มากไป รู้มากไปอันนี้ นี่ก็ตัวหนึ่ง มันปิดปัญญา ปัญญาจะไม่ไปเลย ถึงคิดไปก็ตาม คิดไปตามตำราอีกแหละ อันนั้นเป็นสัญญา ไม่ใช่เรื่องปัญญา เขาว่าคิดตามสัญญาที่รู้มาเฉยๆ ไม่ใช่ปัญญาแต่อย่างใด แต่คนว่าเป็นปัญญา ความจริงแล้วไม่ใช่ นี่คือการคิดตามสัญญา ปัญญาเป็นไปตามสัญญาคนอื่น ครูปาอาจารย์คนอื่น เขียนธรรมะว่าอย่างไร ก็พิจารณาอย่างนั้นไปเรื่อยๆ

เหมือนพระองค์หนึ่งที่เมืองไทย ท่านเป็นพระเทศน์
 ธรรมกถึก ท่องกัณฑ์เทศน์ของครูบาอาจารย์ กัณฑ์นั้น กัณฑ์นี้
 เอามาท่องเป็นตุเป็นตะ การเทศน์อย่างนี้ เทศน์ท่องเข้าปาก จำ
 เอาได้แต่ละกัณฑ์ แต่ละกัณฑ์เอามาเทศน์ เอาไปเอามานานวัน
 เข้า กัณฑ์เทศน์ทั้งหมดที่มีอยู่ มันหลงลืมไปบ้าง หยุดตันที ไป
 ต่อไม่ได้ เลยหลง เทศน์ต่อไปไม่ได้เลย คือว่าหลงกัณฑ์เทศน์
 เสียแล้ว สิมสูตร ไปไม่ได้ นี่คือว่าอาศัยกัณฑ์เทศน์จาก
 ครูบาอาจารย์อื่นมาเป็นตัวนำ นี่ตัวอย่าง มีที่เมืองไทย ก็มีเยอะ
 ในขณะนี้ คือว่าศึกษากัณฑ์เทศน์จากครูบาอาจารย์มาเทศน์ต่อ
 อีกทีหนึ่ง โดยตัวเองไม่มีปัญญาส่วนตัวเอง พอหลงธรรมะข้อ
 เดียวเท่านั้นแหละ ไปกันใหญ่เลย

เรียกว่า แนวความคิดทางปัญญา เราจะทำอย่างไร จะ
 ไม่ให้ตัวเองอับจน ไม่ให้หมด ให้มีอุปายเชื่อมโยงต่อไปได้ ไม่ให้
 ขาด เอาอุปายธรรมะผู้อื่นมาเตรียมเอาไว้ และอยากให้อุปาย
 ธรรมะหมวดนี้เชื่อมโยงต่อกัน เพียงเอาความรู้อย่างเดี๋ยวนี้อา
 ธรรมะทั้งหมดมาพิจารณา มีคำถามว่า ถูกธรรมใหม่ ถูก ถูก
 ธรรม แต่ธรรมที่ถูกนั้น เป็นธรรมะของคนอื่น เราเลียนแบบจาก
 ผู้อื่นมาพูด มาคิด ทำอะไรไม่ได้เลย

พระโปจุลละ ผู้แบกคัมภีร์เปล่า

ยกตัวอย่างเช่น พระตุจณะ พระตุจณะมีเพื่อนองค์หนึ่ง บวชร่วมกันสมัยนั้น เมื่อบวชแล้วก็มาปรึกษากันว่า ยังไงดี องค์หนึ่งชอบศึกษา ได้ข้อมูลพอปฏิบัติได้แล้ว ก็ออกอุตงค์กรรมฐาน ตามถ้ำตามเหว อีกองค์หนึ่งคือพระตุจณะ ซึ่งชอบการศึกษา ท่านเลือกที่จะศึกษาธรรม ธรรมะก็แตกฉานในปฏิภาณโวหาร ในการศึกษา เป็นธรรมกถึกเอก เทศน์เก่ง งานไหนงานนั้น ต้องพระตุจณะเป็นตัวแสดงธรรม งานต่างๆ ต้องพระตุจณะ แสดงธรรมตลอดเวลา โวหารปฏิภาณ จดจำธรรมะของพระพุทธเจ้าได้แม่นยำ และเทศน์เก่งด้วย

ต่อมา เพื่อนที่ไปปฏิบัติอยู่ตามป่าเขา ก็ได้บรรลุธรรม เป็นพระอรหันต์ แล้วก็คิดว่าจะลงมาเยี่ยมเพื่อนในกรุงสาวัตถี พอลงมาก็มีเพื่อนๆ อื่นไปบอกพระตุจณะว่า เพื่อนของท่านไปภาวนาที่บ้นเขา ลงมาแล้ว

พระตุจณะเกิดโอหังขึ้นมาว่า ไหนเพื่อนเรา ไม่จำ ไม่เชื่อเรา ไปนั่งหลับหูหลับตาตามป่าตามเขา มันได้อะไร มีแต่ใจกับใจนั่นแหละ ไหน เราจะตัดสันดานคูชิ จะไปถามธรรมะของพระพุทธเจ้าให้มันติด ให้มันตอบไม่ได้ ให้มันอายคนทั้งโลกคูชิ นี่คือลืมนิดว่าตัวเองเก่ง

จากนั้นมา ก็เลยเดินจากกุฏิขึ้นไปหาเพื่อน เพื่อนองค์นั้น
องค์อรหันต์นั้นแหละ จะไปถามธรรมะหมวดนั้นบ้าง หมวดนี้
บ้าง ให้ติด ให้ตอบไม่ได้ ที่ถามติดใหม่ ติด เพราะเป็นภาคปริยัติ
ท่านผู้อรหันต์ท่านไม่เก่ง ไม่รู้อยู่แล้ว ธรรมที่นำไปปฏิบัติก็เป็น
บางหมวดเท่านั้น

ขณะที่กำลังเดินมา พระองค์เจ้าเรานี้มองเห็น เห็นพระ
ตฤจะเดินมา ฉิบหายแล้ว พระตฤจะจะไปทำบาป ทำกรรมแก่
ตัวเอง จะไปถามธรรมะอย่างนั้น อย่างนี้ ให้พระเพื่อนตอบไม่
ได้ ชี้หน้าชี้ตา คุณว่าร้ายต่างๆ ผลสุดท้ายก็จะเป็นบาปเป็น
กรรมแก่ตัวเอง

ในที่สุดพระองค์เจ้าก็เลยนิमितปรากฏตัวขึ้นข้างหน้า
พร้อมกัน เมื่อจะถึงกุฏินั่นเอง ไม่กี่เมตร พระองค์เจ้าก็มาประจัน
หน้าพอดี ก็เลยถามว่า ตฤจะ นี่เธอจะไปไหน ก็บอกพระองค์
เจ้าว่า ข้าพระองค์จะไปเยี่ยมเพื่อนเจ้าข้า เราก็เหมือนกัน จะไป
เยี่ยมเพื่อนท่านเหมือนกันนั่นแหละ ไป ไปด้วยกัน ก็เลยขึ้นไป

พระตฤจะชักลั้งเล แล้วก็ไม่พูดอะไรเลย พระองค์เจ้าก็
เลยถามธรรมะเลย คือถามธรรมะ ถามใคร ถามเพื่อนผู้บรรลุ
ธรรมอรหันต์แล้ว ให้พระตฤจะฟังไว้ก่อน ถามธรรมะหมวดนั้น
หมวดนี้ หมวดหยาบ หมวดกลาง หมวดละเอียด ทุกหมวด ผู้
เป็นพระอรหันต์ตอบได้ทุกอย่าง ละเอียดถี่ยิบทีเดียว คำถาม

พระพุทธเจ้าถาม มันไม่เป็นไปตามตำราที่พระตัจฉะศึกษามาเลย เขาถามเรื่องจิต อากาของจิต เรื่องบรรลุธรรม จิตบริสุทธิ์อย่างไร ก็ต้องถามหมดทุกสูตรเลย ถามอาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นอย่างไร ก็ถาม พระผู้เป็นอรหันต์ก็ตอบได้ทั้งหมด

พระตัจฉะก็เลยงง ถ้าพระองค์เจ้าถามเราอย่างนี้บ้าง เราตอบได้ไหม ตอบไม่ได้เลย จึงก้มหน้าอยู่อย่างนั้น เมื่อพระองค์เจ้าได้จั้งหวะ ถามพระตัจฉะบ้าง ตัจฉะ เราถามธรรมะหมวดนี้ก่อน แล้วก็ถามไป ถามธรรมะหมวดไหนก็ ไม่รู้พระเจ้าคะ ตอบไม่ได้ ถามธรรมะหมวดไหนก็ ไม่รู้พระเจ้าคะ ทุกอย่าง คำเดียวตอบไปว่า ไม่รู้พระเจ้าคะ

พระองค์เจ้าว่า ตูจจะไปขี้ละ ท่านตู่จจะจึงได้นามว่า ไปขี้ละ จนถึงทุกวันนี้ ไปขี้ละ เป็นชื่อใหม่ ไปขี้ละ แปลว่า ผู้แบก คัมภีร์เปล่า นั่นเอง คือว่า ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด มีความรู้จริงๆ แต่หาปัญญาส่วนตัวไม่มี มีแต่ความรู้เท่านั้น

พระตู่จจะเสียดอกเสียดใจพอสมควร อายเพื่อน อับอายเต็มที่แล้ว ใ้เพื่อนเราตอบได้ทุกอย่าง แต่เราศึกษามาก ตอบพระพุทเจ้าไม่ได้เลย นี่คือพระองค์เจ้าถาม

ได้อธิบายเรื่องนี้ให้คนได้ศึกษาว่า พระตู่จจะไปขี้ละนี้ เป็นผู้ลืมหัดว่าตัวเองรู้มาก ศึกษามาก ตัวรู้มากตัวเดียวนี้ คนเข้าใจว่าตัวเองมีปัญญามาก ความจริงไม่ใช่ เป็นคนรู้มากเฉยๆ ไม่ใช่ปัญญามาก

พระตู่จจะก็เลยมีมานะขึ้นมาว่า เพื่อนเราไปปฏิบัติธรรมอะไร ก็ไม่รู้มากมายก่ายกอง แต่ไปปฏิบัติแล้วเป็นพระอรหันต์ได้ เรารู้มากกว่านั้น เราจะนำไปปฏิบัติให้รู้เร็วกว่านั้นอีก ก็เลยออกไปปฏิบัติ เอาธรรมะที่พระองค์เจ้าตรัสไว้แล้วไปพิจารณา ธรรมะหมวดนั้นเป็นอย่างนั้น ธรรมะหมวดนี้เป็นอย่างนี้ ก็พิจารณาทุกธรรมทุกหมวด ทั้งเดินทั้งนั่ง ทั้งคืนทั้งวัน เอาเต็มที นานหลายวันต่อหลายวัน ก็ไม่สามารถบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ได้

สุดท้าย ก็ไปขอมอบกายถวายชีวิตเป็นศิษย์ขององค์นั้นบ้าง องค์นี้บ้าง ใครก็ไม่กล้ารับเป็นครูอาจารย์สอนให้ เพราะว่าเป็นคนรู้มาก เป็นคนมีอิทธิบาท เป็นผู้มีทิฐิสูง ใครก็ไม่อยากไปยุ่งด้วย ไม่ได้เป็นครูอาจารย์ ไม่อยากสอนด้วย เพราะถือว่าตัวเองเก่ง เรียกว่า มานะอัตตา มานะเกิดขึ้นจากการศึกษามาก เรียนรู้มากนั่นเอง ใจตัวนี้ ใครก็ไม่กล้าสอน ก็ไปเรื่อยๆ ไปหา มอบกายถวายตัวเป็นศิษย์องค์อื่นไปเรื่อยๆ ใครก็ไม่กล้ารับ

ก็พอดีไปเห็นเณรองค์หนึ่ง เดินจงกรมเล่นอยู่ใกล้หนองน้ำแห่งหนึ่ง เณรนั้นเป็นอรหันต์แล้ว มีอภิญญาแล้ว ก็ไปมอบกายถวายตัวกับเณร เณรก็ไม่กล้ารับ ไม่เอาหรอก คือพระไปจุฬามหา รู้ไหมว่าเณรเป็นอรหันต์ ไม่รู้ จะไปขอมอบกายถวายตัวเป็นศิษย์ ให้เณรสอนธรรมะ สอนแนวทางปฏิบัติให้

ผลสุดท้ายก็ไปขอเณร เณรก็ไม่ยอม แต่ในที่สุดก็มีข้อตกลงกันว่า ถ้าอาจารย์จะให้ผมสอนธรรมะให้ ต้องมีข้อแม้ะ คือถ้าธรรมะหมวดไหนผมไม่ได้ให้อุบาย อาจารย์อย่าไปปฏิบัติทั้งนั้น ธรรมะหมวดไหนที่ผมสั่งเอาไว้ อาจารย์ไปปฏิบัติตามได้ นี้เรียกว่า ทรมานกัน

ในเบื้องต้น เณรบอกให้อาจารย์ลงในหนองน้ำ พอเดินลงไปๆ น้ำถึงหัวเข่า ก็บอกให้อาจารย์ขึ้นมาๆ พอขึ้นมาถึงฝั่งแล้ว เอ้า อาจารย์ลงไปใหม่ ลงไปก็เดินไปเรื่อยๆ จนกระทั่งน้ำขึ้นมาถึงเอว จึงร้องบอกอาจารย์ขึ้นมาได้ ขึ้นมา พอมาถึงฝั่งแล้ว อาจารย์ลงไปอีก ไปอีก เดินไปเรื่อยๆ จนน้ำถึงบ่า ก็บอกอาจารย์ขึ้นมา เพราะรู้สึกว่าคุณอาจารย์คงเชื่อฟังเราแล้ว คือลดมานะทิฏฐิลงแล้วนั่นเอง

จากนั้นก็มาศึกษา มาคุยกันว่า สิ่งใดที่อาจารย์ศึกษา มาทั้งหมดนั้น คือเป็นธรรมะพระพุทธเจ้าก็จริง ให้วางเอาไว้ก่อน ธรรมะคือธรรมะ แต่ตอนนี้อาจารย์ไม่มีปัญญาเลย แม้แต่นิดเดียว มีแต่ความรู้เฉยๆ อาจารย์ต้องฝึกปัญญา เป็นของตัวเองให้มากเอาไว้ ขณะนี้ ต้องฝึกคิดให้เป็น

คิดอย่างไร ก็บอกอุปายการคิดให้ คิดด้วยปัญญา คิดตรงไหนที่ว่า คิดไปตามตำราที่ตัวเองเคยศึกษามาแล้ว เณรจะบอก หยุดๆ อาจารย์หยุดๆ อันนี้เป็นปริยัติ อย่าไปคิด อันนั้นไม่ใช่ปัญญาของอาจารย์นะ ธรรมชาติของอาจารย์คิดอยู่นั้นนะ เป็นธรรมของคนอื่นเขา ไม่ใช่ปัญญาธรรมชาติของอาจารย์ คิดแบบใหม่ อย่างนี้ เณรก็พยายามดูแลอยู่ อาจารย์ก็พิจารณาไปเรื่อยๆ คือไม่เป็นไปตามปริยัติที่เคยศึกษามา

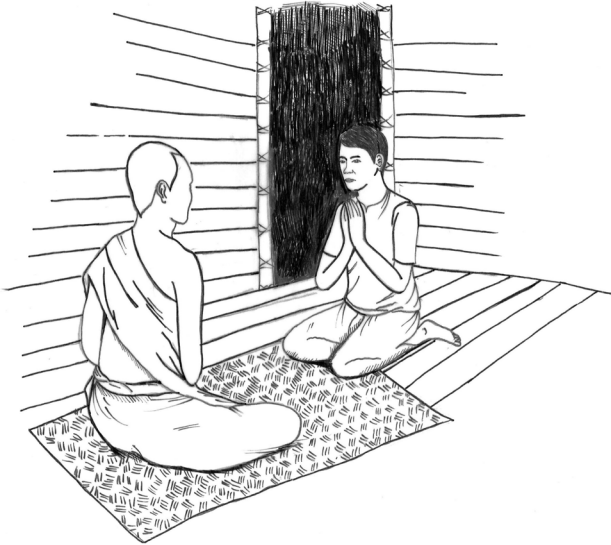
การใช้ปัญญาพิจารณาคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดนั้น อย่าเอาตามตำรา และอย่าทิ้งตำรา นี่เป็นคำสอนของนักปราชญ์ ครูบาอาจารย์ท่านสอนเอาไว้ ในสมัยก่อนๆ ยุคเราก็มีหลวงปู่มั่นเคยเตือนหลวงปู่ขาว ท่านเล่าให้หลวงพ่อฟังหลายครั้งหลายหนว่า หลวงปู่มั่นสอนอย่างนี้ๆ ว่า การใช้ปัญญาพิจารณานั้น ต้องอาศัยปัญญาเฉพาะตัวล้วนๆ พิจารณาธรรมะ แต่ธรรมะที่ศึกษามาแล้วก็ไม่ทิ้ง เอาอยู่ เอาเป็นตัวอย่างเฉยๆ แต่ไม่เลียนแบบตามนั้น แต่ก็คิดให้ใกล้เคียงกันที่สุด อยู่ในแนวเดียวกัน เรียกว่า อย่าเอาตามตำรา และอย่าทิ้งตำรา สุดท้าย พระโฆฏิยะก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ คืออาศัยเณรน้อยช่วย

พิจารณาการเกิดดับในวัตรอุสมบัติ

แต่ทุกวันนี้ เราจะเอาอะไรเป็นหลักเกณฑ์ เพราะธรรมะที่เราศึกษามาทันหมดนั้น ทุกคนก็ศึกษามาก ธรรมะก็มีมาก ครูบาอาจารย์แต่ละอาจารย์เขียนขึ้นมามากมาย หลวงพ่อก็องค์หนึ่งที่เขียนหนังสือขึ้นมาในยุคนี้เพื่อให้คนได้อ่านกัน ให้คนได้พิจารณา หลายต่อหลายคนก็เข้าใจว่า หนังสือธรรมะหลวงพ่อกุศล อ่านแล้วเข้าใจ และจะพยายามปฏิบัติตามหลวงพ่อกุศล แต่แล้วก็ไม่ทำตาม กลับไปทำสมาธิเหมือนเดิม

หลวงพ่อกุศลเขียนหนังสือขึ้นมา หลวงพ่อกุศลจะเน้นหนักเรื่องสติปัญญาเป็นแกนนำ เป็นตัวนำทางของการปฏิบัติทั้งหมด ถ้าคนสติปัญญาไม่เก่ง ไม่ดีแล้ว มันยากต่อการปฏิบัติ หลวงพ่อกุศลเห็นผลประโยชน์ในการใช้ปัญญา

สมัยนั้น หลวงพ่อกุศลเป็นฆราวาสอยู่ ก็มีหลวงพ่อกุศลองค์หนึ่งชื่อ หลวงพ่อบุญมา ในตอนหนึ่งท่านบิณฑบาต เราก็ไปใส่บาตร ท่าน ท่านเลยบอกว่า กุศล คำๆ นี้ไปหาหน่อยนะ ครับ เราก็นึกว่า เอ ท่านป่วยหรือเปล่า ไม่สบายหรือเปล่า ประมาณสัก ๕-๖ โมงเย็นก็เลยไปวัด สะพายैयाไปด้วย ทั้งยาฉืด ยาไม่ฉืด ยาเม็ด เอาหมด เพื่อว่าถ้าท่านป่วยจะได้ใช้ แต่ก่อนหลวงพ่อกุศลเป็นหมอเถื่อนตามบ้านนอก ฉีดยาคน ให้ยาคน

ไปถึงเห็นท่านเดินจงกรมอยู่ พอเห็นหน้า ท่านก็ขึ้นกุฏิ ก็ขึ้นตามท่านไป ท่านก็นอน บนที่นอน ท่านบอกว่า จับเส้นให้หน่อย ท่านพูดเป็นคำแรก เราก็จับเส้น จับไปจับมา ประมาณไม่เกิน ๑๐ นาที ท่านก็ลุกขึ้นนั่ง แล้วก็ว่า อยากฟังเทศน์ไหม เราก็ตอบว่า อยากฟังครับ เอ้า ตั้งใจฟังนะ ครับ เอานะ เกิด...ดับ เกิด...ดับ ถามว่ารู้เรื่องไหม เราก็ว่า รู้ครับ เอ้อ ฟังอีกนะ เกิด...ดับ เอ้า กลับบ้านได้

นี่คือฟังธรรมะกัณฑ์แรกในชีวิตจากพระกรรมฐาน ชีวิตนี้เกิดมา อายุถึงปูนนั้นแล้ว ยี่สิบกว่าปีแล้ว ไม่เคยฟังธรรมะกรรมฐาน แม้แต่ครั้งเดียว เป็นครั้งแรกคือคำนี้ พอว่า เกิด...ดับ

เท่านั้นแหละ เหมือนกับว่า เกิดดับ มันลงถึงใจ น้ำตามันไหล พลังๆ กราบท่านก็ไหล ลงบันไดมา น้ำตามันไหล ปิดติเอิบอิมใจ อะไรมากมายขนาดนั้น เหมือนกับว่า ปัญญาเราคอยสอนเรา ไม่มีใครสอนหรือ ในความรู้สึกส่วนตัว มันมองว่า เกิดคืออะไร ดับคืออะไร

พอเดินออกมาจากวัด กลับบ้าน ระยะเวลาทางกิโลเดียว เดินทาง ๖ ชั่วโมง กว่าที่จะถึงบ้าน ๖ ชั่วโมง มันเดินไม่ได้ เพราะอาศัยปัญญา มันพิจารณาเรื่อง การเกิด การดับ พิจารณาเรื่องทุกสิ่งทุกอย่าง คำว่าเกิดนี้ เราเอามาจากไหน ตำราเคยอ่านไหม เคยอ่านมาก่อน สมัยเป็นเนรกร์เคยอ่าน เคยศึกษามา แต่ไม่เคยในภาคปฏิบัติ ไม่เคย ครั้งนี้เป็นวันแรก คือจุดแรกที่ได้อาศัยฟัง ธรรมะกรรมฐาน เขียนย่อๆ ว่า เกิดดับ เท่านั้นเอง

แต่ก็มาเพิ่มเติมใหม่อีกคำหนึ่ง เพราะว่า คำว่า ดับ นี้ มันเป็นอาการสุดท้ายแล้ว เราต้องการจะให้ปัญญาขยายมากกว่านี้ ก็ต้องเพิ่มคำว่าตั้งอยู่ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไป ทีนี้เราใช้ปัญญา ที่เรียกว่า เกิดขึ้น และก็ตั้งอยู่ ตัวตั้งอยู่นี่เองเป็นตัวขยายปัญญาให้กว้างขวางพิสดาร ถ้าดับไปเลย ปัญญามันไม่ขยาย มันหมดแล้ว เช่นว่า เราเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาแล้ว ดับหมายถึงตาย ชีวิตหมดไปแล้วแต่บั้นปลาย คือชีวิตหมดไป เรายังไม่ถึงจุดนั้น

เดี๋ยวนี้เรายังมีการตั้งอยู่ คือยังไม่ตาย เรายังไม่ตายนี้แหละ คือตั้งอยู่ มาเป็นหลักในการคิด เอาจมาแยกแยะ มาพิจารณาหาความจริง เอาอาการตั้งอยู่มาเป็นหลักในการคิด แยกแยะว่า คนที่มีความสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี เดือดร้อน กระวนกระวาย หรือโลก โกรธ หลงก็ดี แสดงออกในจุดที่ตั้งอยู่นี้เอง เอาตั้งอยู่มาคิดกัน

สิ่งใดเกิดขึ้น คำว่า เกิด คำเดียว คืออะไรเกิด เกิดมีลักษณะ ๒ ประเภท

๑) สิ่งมีจิตวิญญาณ

๒) สิ่งไร้วิญญาณ

สิ่งไร้วิญญาณ หมายถึง ต้นไม้ต่างๆ เป็นสิ่งที่ไม่มีการครองร่าง เขาเกิดได้ พวกเห็ดต่างๆ พืชพันธุ์ต่างๆ ตัวเกิดทั้งนั้นนี้เกิดจากธรรมชาติของมัน

เมื่อเกิดขึ้นมา มันก็อยู่ชั่วขณะ ตั้งอยู่ชั่วขณะ แล้วก็ดับไป คือตายไป นี่ส่วนหนึ่ง คนเราก็มีลักษณะเกิดขึ้นมาตามบุญกรรมของใครของมัน เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว ก็มาตั้งอยู่ชั่วขณะ มารับผลกรรมที่สร้างเอาไว้ คนจะมีความสุขความทุกข์ต่างกัน มีความรวยความจนต่างกัน ก็เพราะกรรมเก่าตามสนองตัวนี้ คือสนองตอนตั้งอยู่ แล้วก็ดับไปเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะ เศรษฐี คนจนสุดท้ายก็ดับเหมือนกัน

หลวงพ่อก็ต้องอาศัยตัวตั้งอยู่เอามาคิด ตอนเป็น
 ชาวสวน เอาเรื่องการเกิดดับมาคิด ทำงานอยู่ก็คิด ชุดจอบชุด
 เสียมเดี๋ยวก็นึก ถางป่าก็คิดเรื่องการเกิดดับตลอดเวลา บางวัน
 ต้องร้องไห้ร้องให้ ขณะทำงานอยู่ น้ำตาไหล ร้องไห้ อ้าปาก
 ร้องให้กับตัวเอง คืองับปากไม่ได้ มันร้องเสียงดัง ต้องสอนตัว
 เอง ทูลเอ๋ย มึงเกิดมาทำไม มึงเกิดมา มึงต้องต่อสู้ในการงาน
 อย่างนี้ มึงเกิดมามึงทุกข์อย่างนี้ อย่างนี้หรือ สอนตัวเองตลอด
 เวลา ทำงานไป ถางป่าไป ชุดดินไป สอนตัวเองไป ร้องไห้ไป คือ
 ร้องไห้หลายๆ ครั้ง เดือนหนึ่งหลายครั้ง ร้องไห้ ยิ่งร้องไห้ ยิ่ง
 สอนตัวเองในลักษณะนี้ ในแต่ละอย่างเอามาคิดส่วนตัว

มีเพื่อนเขาเคยปฏิบัติมาก่อน เข้ามาถาม ทูลๆ เคย
ภาวนาไหม ไม่เคย ไม่รู้จัก ภาวนาคืออะไรไม่รู้ ไม่เคย ภาวนา
บ้างสิ ภาวนายังไง ไม่เคย เขาก็ถามว่า เคยนั่งสมาธิไหม ไม่
รู้จักสมาธิเลย ทำสมาธิบ้างสิ ทำอย่างไรสมาธิ เขาก็ว่า นั่งขัด
สมาธิ หายใจเข้านี่ก็ว่า พุท หายใจออกนี่ก็ว่า โธ เอ้ จริงหรือ
เปล่า

ก็ไปถามหลวงพ่อบุญมา ไปถามว่า หลวงพ่อๆ
เขาว่า ภาวนาทำสมาธินี้ก็คำบริกรรม หายใจเข้านี่ก็ว่า พุท ออก
นี่ก็ว่า โธ ใช้ไหม ใช้หรือไม่ เอ้อ ใช้ละ นั่นก็อุบายประกอบหนึ่ง
นะ เป็นอุบายประกอบอันหนึ่ง เราก็จำได้

กลับบ้าน มาทดลองทำสมาธิ มาลองทำดู ตั้งใจทำคืน
แรก หายใจเข้านี่ก็ว่า พุท ออกนี่ก็ว่า โธ ที่ว่ามานี้ ทำไปไม่กี่นาที
รู้สึกได้ว่า ความตึงมั่นของจิต มันแน่นแหม่ในการนึกคำบริกรรมตัว
นี้ มันแน่นแหม่มาก เหมือนว่า คำบริกรรมมันละเอียดเข้าๆ ในคืน
นั้นสงบไม่รู้กี่ชั่วโมง นับไม่ได้ นี่เป็นครั้งแรกของการทำสมาธิ
เป็นครั้งแรกด้วย วันแรกด้วย สงบเต็มที่ ลงเต็มที่เหมือนกัน ใน
คืนนั้นก็มิอะไรเกิดขึ้นหลายๆ อย่าง มีเสียงเกิดขึ้นบ้าง มีเสียง
บอกว่า มาเป็นฆราวาสไม่ถูกต้องนะ ทูล มันเกิดขึ้นจากใจตัวเอง
นี่คือตัวอย่างการเอาการเกิดดับมาเป็นหลักในการคิด

พืชผลที่เราปลูกมีก็อย่าง เาามาคิดให้หมด สิ่งใดที่เราถือว่าเป็นของของเรา กรรมสิทธิ์ของเรา เาามาคิดลงสู่ ไตรลักษณ์ทั้งหมด เพราะสิ่งเกิดขึ้นทั้งหมดนั้นมันเป็นไปตามไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ที่เาามาคิดกัน ทุกวันๆ ทำงานอยู่ก็ไม่ให้ขาดวรรคขาดตอน คิดบ่อยๆ ไปปลูกกล้วยแต่ละต้น ไปปลูกที่ไหนก็ต้องพิจารณาก่อน ไปปลูกมันแต่ละหัวก็พิจารณาก่อน พิจารณาทุกเรื่อง คือไม่ขาดวรรคขาดตอนกัน

คำว่า เกิด เราตีความหมายว่า เราเกิดเพราะอะไร อะไรทำให้เราเกิด จะว่ากรรมใช้ใหม่ ก็ถูก เรียกว่า กรรม แต่สำคัญที่ทำให้เรามาเกิดได้ มีตัวหนึ่ง เรียกว่า ตัวยึดมั่น คำว่า อุปาทาน ตามภาษาพระว่า อุปาทาน ความยึดมั่น

ความยึดมั่นนี้แหละ ทำให้เรามาติดยึดในของสิ่งใด ภพชาติที่เกิด ต้องเกิดในของที่เรายึด หลวงพ่อเข้าใจในคตินั้น เตินจงกรมบ้าง นั่งบ้าง ในปากกล้วย เตินจงกรม คิดพิจารณา เรื่องการที่คนมาเกิด มาเกิดเพราะอะไร เพราะว่าความยึดมั่น ก็มาศึกษาดูว่า ใครก็แล้วแต่ในโลกใบนี้ มาเกิดได้เพราะความยึดมั่น ทั้งหมดเลย อย่างเราเดี๋ยวนี้ก็เหมือนกัน มาเกิดเพราะความยึดมั่นต่ออะไรสักอย่างหนึ่ง แต่ความยึดมั่นจะไม่เหมือนกันนะ แต่ว่ามาเกิดเป็นภพชาติเหมือนกัน

นี่ลักษณะเรียกว่า เอาเรื่องความยึดมั่นมาเป็นหลักในการใช้ปัญญา มาแก้ไขความยึดมั่นของตัวเองว่า อะไรบ้างที่เราถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัว เรายึดว่านี่เป็นของเรา คำว่า ตัวเรา เอาไว้ก่อนนะ คือธาตุ ๔ เราเอาไว้ก่อน ธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ เอาไว้ก่อน จะเอาพิจารณาว่า ของเรามีอะไรบ้าง ก็พิจารณาเอาแต่ละอย่างในบ้านเรา ของส่วนตัวอะไรบ้าง เอาแต่ละอย่างมาพิจารณาลงสู่ไตรลักษณ์ พยายามสอนใจตัวเองให้ได้

การขู่เข็ญ การปลอบใจตัวเอง

เรียกว่า ปัดคะหะ คือ รู้จักวิธีการปลอบใจตัวเอง และ นิคคะหะ คือ รู้จักขู่เข็ญใจตัวเองบ้าง คือดุตัวเองบางกาลบางเวลา และก็ปลอบใจตัวเองบางกาลบางเวลาเช่นเดียวกัน

คือใจเรามันมีตัวแปรสำคัญ คือตัวความอยาก ความอยากเรื่องตัณหา มันทำให้ความอยากเกิดขึ้น แล้วทำให้เกิดความยึดตามมา ความอยากความยึด ขอ ๒ ขอ จำให้ตีความกับยึด เขาคู่เคียงกันมา ตัวความอยากอันนี้แหละ เป็นพื้นฐานทำให้เกิดกิเลสทั้งหมด คือความอยากตัวนี้

ความยึด ความอยาก ๒ ตัวนี้เป็นหลักใหญ่ คือมันอยากของสิ่งใด มันยึดในของสิ่งนั้น นี่ ๒ ตัวนี้ หลวงพ่อจะหนักแน่นใน ๒ ตัวนั้นล่ะ มันยึดเพราะความอยาก อยากเพราะยึด เอาละทีนี้ คนจะมาหลงโลกหลงสงสาร ก็มาหลงเพราะความอยาก ความยึดของตัวเอง นี่ก็โมหะ หลงก็หลงตัวนี้ หลงความอยาก ความยึดเหมือนเดิม นี่ ๒ ขอ นี่ความอยากความยึด ระวังให้ดี

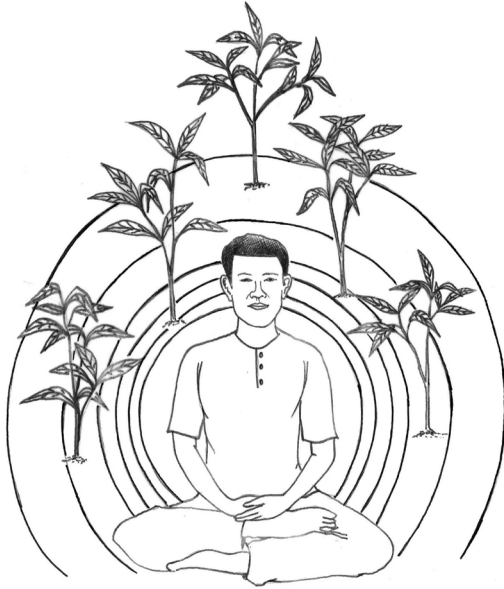
นักปฏิบัติต้องมาศึกษาให้รู้ว่า ความอยากอยู่ที่ว่าใจเราเป็นตัวอยาก ความยึด เมื่อใจเป็นความอยาก แต่สิ่งที่ให้ยึดมีอะไรบ้าง หาให้เจอตัวนี้ สำคัญมาก

สิ่งที่ให้เรายึดมีอะไรบ้าง สิ่งเหล่านี้คือ ของของตน มีอะไรบ้างต้องหาให้เจอ สิ่งให้อยากมีอะไรบ้าง อยากรู้คืออะไร อยากรู้ได้ อยากรู้มี อยากรูย อยากรูโน่นอยากรูนี้ พอไม่เป็น อืมไม่เป็น นี่ความอยาก มันจะยาวไปอีก เป็นตัวเสริมไปกับความยึด ยิ่งอยากมากเท่าไร ความอยากยึดก็อยากมากเท่านั้น คืออยากอยู่กับยึด คู่เดียวนี้เป็นหลักอุบายในการคิด

ของหลวงพ่อส้มเป็นฆราวาส ผึกคิดบ่อยๆ คิดทุกวันๆ ๒ ตัวนี้ อุปาทานก็เหมือนกัน คำนี้เป็นคำบาลีเฉยๆ อุปาทานคือคำบาลี ภาษาไทยแปลไว้แล้วคือ ความอยาก ความยึด นั่นเอง

ให้พิจารณาบ่อยๆ ทุกอย่างแต่ละวันๆ พิจารณาแต่ละอย่าง มันอยากในสิ่งของที่เป็นของของเรา เอามาพิจารณา แล้วก็ดูตัวตัวเองบ้าง ชูเชี่ยตัวเองบ้าง คือปล่อยให้เป็น คือวางแต่ละอย่างๆ ไป ไม่ได้วางพร้อมกัน วันนี้พิจารณาเรื่องอะไร ต้องละเรื่องนี้ วางให้ได้ เอาเป็นเรื่องๆ ไป พิจารณาเรื่องไหน ก็ต้องวางเรื่องนั้นให้ได้

ในที่สุด ในช่วงนั้น วัตถุประสงค์ที่เรามีอยู่ ทั้งเงินก็ดี พี่ชผลอื่นก็ดี เหมือนกับไม่มีอะไรสักอย่าง เหมือนมันปล่อย มันวางหมดแล้ว ไม่มีอะไรเป็นของของเราเลย แต่ก็มีความรู้สึกอยู่ลึกๆ ว่า มันมีสักอย่างหนึ่ง มันมีอยู่ แต่มองไม่เห็นว่าเป็นอะไร

หลายวันต่อมา ก็ได้ไปสวน ไปดูพืชสวนต่างๆ ที่มีอยู่ ไปเจอต้นมะม่วงที่ปลูกเอาไว้ เคยพูดในประวัติหลวงพ่อก่อน ไปเห็นต้นมะม่วง มันดูดีเหมือนกัน เหมือนกับเหล็กกล้าดูดีเหล็กธรรมดา ดูดี ดูดยาวไปเลย มันดูดีใจตัวเองรุนแรงมาก มันสะดุ้งขึ้นมา มะม่วงแค่นี้หรือ มิ่งดูดี เรียกว่า สมบัติพืชผลต่างๆ ก็ได้พิจารณาหมดแล้ว มะม่วงที่ปลูกไว้แล้ว ๔-๕ ต้น มันเป็นมะม่วงพันธุ์ดี ปลูกเป็นพิเศษหน่อย มันยี่ดลึกลง มันอยู่นอกบ้าน ใกล้บ้านหน่อย ห่างออกไปมันเลยลึกลง พอไปเจอเท่านั้นแหละ มันดูดีกันทันที

ก็ต้องนั่งลงกับที่ นั่งเข้าที่ พิจารณา พิจารณาไป ดูค่าตัวเองไป ยึดทำไม สอนตัวเองบ้าง สอนว่า เธอมายึดของสิ่งใด

มาเกิดในของสิ่งนั้น ก็พิจารณาไปหมด เดี่ยวก็ต้องตายไป แล้วต้องเป็นดวงบ้าง เป็นผีเสื้อบ้าง เป็นอะไรที่มากับต้นมะม่วง ต้นนี้ นี่คือค่าตัวเอง ให้มันวาง ให้มันถอนตัว

เหมือนกับเราเห็นงูที่กินเขียด พองูคาบขาเขียดปั๊บ จะบอกมันง่ายๆ ว่า งูเอ๊ย อย่าไปคาบขาเขียดเขานะ เขาร้อง เขาจะตายเอานะ ปล่อยเถอะ บอกแค่นี้ มันจะวางไหม ไม่วางหรือ ไม่วาง ต้องใช้พระเดช คือถ้าไม่ตีตัวงู ก็ต้องตีให้ใกล้ตัวงู เอาไม้ตี ปั๊บ ใกล้ๆ นะ มันจะตื่นตัว มันจะวาง นี่ก็คือว่า นิคคหะ คือว่า ชูเช็ญ ใจเราก็เช่นนั้น คือค่าตัวเองให้เป็น ปัคคหะ ก็คือ การปลอบใจตัวเอง บางครั้งบางเวลา นี่ก็คือว่า นิคคหะ ปัคคหะ เรียกว่า การชูเช็ญ การปลอบใจตัวเอง บางครั้งบางครั้ง

ในวันนั้นทั้งวันไม่ทำงาน ไปนั่งพิจารณามะม่วง ๕ ต้น นั้น เอาเต็มที่ สุดท้ายก็วาง วางขาดได้เลย วางขาดได้ มะม่วง ๕ ต้นนั้น หายใจโล่งขึ้นมาว่า ชีวิตเรามีอีกไหม ก็นึกถึงมะม่วง อีกต้นหนึ่งที่ปลุกเอาไว้ห่างออกไปอีก รักมากเป็นพิเศษ ไปดูรอบสอง ไร่ ยิ่งไปใหญ่ ยิ่งดูตลกกว่าเก่าอีก ก็พิจารณากันอีก นั่งพิจารณาในวันนั้น ไม่ได้ ทั้งคืนทั้งวันติดต่อกัน ๓ คืน ๓ วัน กับมะม่วงต้นเดียว ให้มันถอนความยึดมั่นถือมั่นกับมะม่วงต้นเดียว รุนแรงขนาดไหน รุนแรงมาก พิจารณา ๓ คืน ๓ วัน

วันสุดท้าย คือคืนนั้นประมาณเที่ยงคืน พิจารณาอยู่ เวลามันเหนื่อย ในการพิจารณาก็นึกคำปริกรรมให้จิตสงบไป

บ้าง ทำสมาธิไปบ้าง เพื่อเอากำลังต่อสู้กัน ในคืนนั้นเป็นวันที่ ตัดสินกัน ในความยึดมั่นถือมั่นในวัตถุธสมบัติทั้งหลายทั้งปวง เป็นอันว่ามะม่วงก็ดี หรือสมบัติที่อื่นก็ดี มันตัดขาดกันทั้งหมด ในชีวิตที่เราเกิดมากับโลกอันนี้ ตั้งแต่กับนั้นจนถึงปัจจุบันนี้ แต่ ก่อนเราเคยยึดมั่นถือมั่นในวัตถุธสมบัติมา มาสิ้นสุดกันขณะนี้เอง หรือ นี่คือสิ้นสุดกัน

เลือกรู้ส่วนตัวขึ้นมาในคืนวันนั้นว่า เราอยู่ในฐานะอะไร รู้ ส่วนตัวในคืนนั้น ในวินาทีนั้นทันที เหตุนั้นเรียกว่า เข้าใจในหลัก คำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด มีเท่าไร ดูเหมือนว่ามันขึ้นมา ให้รู้หมดเลยในคืนนั้น ภายใน ๖-๗ วัน มันจึงรู้สึกตัวว่า เรามี อะไรบ้าง ที่เทียบเคียงได้กับในตำราที่เขาเขียนขึ้นมาว่า สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปรามาส นั้นมันเป็นอย่างไร รู้ หมด เข้าใจแล้ว

แต่ก่อนไม่รู้ เพราะเราไม่เป็น พอธรรมะหมวดนี้เกิดขึ้น กับเราเท่านั้น มันจะรู้ของ ๓ ตัวนี้ รู้ภายหลังเป็นอย่างนี้ๆ แม้ว่า พิจารณา ไข่ความโลภทั้งหลายทั้งปวงที่ฝังใจลึกๆ มาร้อยกับ พันกัลป์มาแล้ว มาสิ้นสุดในวันนั้น ในคืนนั้น ในวินาทีนั้นทันที ที่ เราบอกว่า ละความโลภณะ ละความโกรธณะ ละความหลงณะ นั้นเป็นตำรา ที่จริงการปฏิบัติมันต้องมีขั้นตอนอีก จะไปละ ทั้งหมดทั้ง ๓ อย่างไม่ได้ เพราะใจคนมันละเอียดอ่อนต่างกัน ก็ ต้องอาศัยละเบื้องต้นไปก่อน

ภูมิธรรมพระไสยาบัน

ตัวอย่างภูมิธรรมทั้งหลายทั้งปวง มันไม่ละกันทั้งหมด ตัวอย่างว่าภูมิธรรมพระไสยาบันนี้ ไม่ใช่ว่าละราคะ ละยังไม่ได้ ราคะ ยังมีเต็มหัวใจของพระไสยาบัน เหมือนชาวโลกธรรมตา ความหลง หลงในกามราคะต่างๆ หลงไหม หลง เหมือนคนทั่วไป เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงว่า พระไสยาบันนั้น เขาละในความ โลกตัวเดียว เต็ดขาด หายห่วง ในภูมิธรรมไสยาบัน เขาละเช่นนั้น แต่ราคะตัณหาเหมือนเดิม

แต่ตัณหาที่ว่ามานี้ เขาหาใหม่ หา เอาใหม่ เอา ยังมี ความอยากตัวนี้ เอาความอยากที่มีอยู่นี้ให้เป็นประโยชน์ให้ได้ **ใจอยากแต่ไม่ยึด** มันมีตัวนี้แหละ อยากแต่ไม่ยึด คืออยาก อยากทำ อยากธรรมตาๆ แต่เมื่ออยากแล้ว ได้มาแล้ว ให้ถือว่า สิ่งที่ได้มาทั้งหมดนั้นเป็นสาธารณะในครอบครัว ไม่ยึด ปล่อย ความรู้สึกเป็นของของเราไม่มีอยู่ในใจตรงนั้น

แม้แต่ร่างกายเราทุกส่วนในขณะนั้น สมมุติว่า มีคนใด คนหนึ่งจะมาขอลูกตาเรา ให้ได้ใหม่ ให้ได้ หรือหากมีคนใดจะมาขอหัวใจเรา ให้ได้ใหม่ ให้ได้ เหมือนกับว่า วัตถุสมบัติให้ได้ ทั้งหมดเลย เหตุนี้จึงว่า เคยอ่านตำราที่พระองค์เจ้าตรีเศว ภาวไว้ว่า ห้ามภิกษุไปขอลิงของในผู้บรรลุนิพพานพระไสยาบัน อะไร

ก็แล้วแต่ห้ามไปขอ เพราะพวกนี้เขาจะให้หมด ขออะไรก็ได้ ขอ
 ตาก็ได้ ขอหัวใจก็ได้ ให้หมด อันนี้คือขอได้ ในช่วงนั้น คนไป
 ตีความหมายว่า พระโสดาบันเป็นผู้เสียสละทั้งหมด ใช้นิคม ใช้นิ
 แท้จริงมันไม่เป็นอย่างนั้น คือเสียสละได้ในช่วงขณะบรรลุนิคม
 เป็นพระโสดาบัน ครบวาระ ๗ วัน คือภายใน ๗ วัน ห้ามขอ
 เพราะเขาให้หมด

แต่ถ้าต่อไปแล้ว เขาจะตั้งหลักได้แล้วว่า ชีวิตนี้ยังต้อง
 อาศัยสิ่งของพวกนี้อยู่ จะให้เขาก็จะให้ตามมีตามเกิด ตามที่
 เหมาะสม เหมือนนางวิสาขา ฟอสอนไว้ว่า ให้ของคน ให้สิ่งที่
 ควรให้ ไม่ให้สิ่งที่ไม่ควรให้ นั้นเรียกว่า การดูแลทรัพย์สินเงิน
 ทองต่างๆ ไม่เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว แต่ให้ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนภูมิธรรมพระอริยเจ้า ๔ ขั้น

สมัยครั้งพุทธกาลนั้น ผู้บรรลुธรรมเป็นพระอริยเจ้า สำหรับฆราวาส บรรลุธรรมขั้นไหน จะอยู่จนกระทั่งถึงวันตาย ไม่ขยับเขยื้อน ถ้าผู้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบันฝ่ายฆราวาส ก็จะเป็นโสดาบัน เป็นฆราวาสต่อไปถึงวันตาย ขยับเป็นสกิทาคามี อนาคามี ไม่ได้ นี่คือครั้งพุทธกาล หรือถ้าผู้บรรลุธรรมเป็นพระสกิทาคามีขณะเป็นฆราวาส ก็จะไปอยู่ถึงวันตาย สกิทาคามี

ยกตัวอย่างได้ว่า อนาถปิณฑิกเศรษฐีกับลูกสาว ลูกสาว บรรลุธรรมเป็นสกิทาคามี เศรษฐีบรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน

พ่อบรรลุนิพพานเป็นพระโสดาบัน ลูกสาวบรรลุนิพพานเป็นพระสกิทาคามี ต่อมา ลูกสาวก็ป่วย พ่อไปเยี่ยม ลูกสาวก็พูดกับพ่อว่า น้องชายมาแล้วหรือ มาเยี่ยมหรือ คนเลียงงว่า เอ๊ะ ลูกสาวคนนี้เป็นพระอริยเจ้าแล้ว ทำไมเพื่อไป ทำไมไปเรียกพ่อว่าน้องชายได้อย่างไร ไปถามพระพุทธเจ้า พระองค์เจ้าก็เลยตอบว่า ถูกแล้ว นางเรียกถูกแล้ว น้องชาย หมายถึงว่า ผู้เป็นพ่อภูมิธรรมต่ำกว่า นางภูมิธรรมสูงกว่า เป็นพระสกิทาคามี นางได้ตายในภูมิธรรมนั้นไป

ผู้บรรลุนิพพานเป็นพระอนาคามีก็เช่นเดียวกัน ฆราวาสหลายต่อหลายคนสมัยครั้งพุทธกาล เมื่อได้ภูมิธรรมเสร็จแล้วก็อยู่ในภูมิธรรมนั้นจนถึงวันตายเช่นเดียวกัน ไม่มีฆราวาสคนไหนที่บรรลุนิพพานชั้นโสดาบันแล้ว ชัยบั้นเป็น สกิทาคามีบ้าง ชัยบั้นเป็นอนาคามีหรืออรหันต์บ้าง ไม่มีในตำรา นี่ในครั้งพุทธกาล ผู้บรรลุนิพพานที่ว่ามานี้

ก็พิจารณาได้ว่า ถ้าเราปฏิบัติถึงจุดนี้แล้ว เราก็มองข้างหน้าว่า ทำอย่างไร ความสิ้นสุดของทุกข้อยู่ตรงไหน ถ้าเราจะต้องการเพื่อสิ้นสุดในภพในชาตินี้จริงๆ แล้ว จะทำอย่างไร มีอย่างเดียวคือเราออกบวช ออกบวชเท่านั้น จึงได้ตัดจิตใจออกบวช

เมื่อบวชมาแล้ว หลวงพ่อเคยพูดว่า ตั้งแต่วันบวชมา จนถึงปัจจุบัน ไม่เคยถามครูบาอาจารย์ว่า ธรรมะหมวดนั้นเป็นอย่างไร ธรรมะหมวดนี้เป็นอย่างไร ไม่เคยถามใคร แต่ฟังครูบาอาจารย์เทศน์ ฟังเป็นใหม่ ฟังเป็น เข้าใจ แต่ไม่เคยถามใครว่า ธรรมะหมวดนั้นเป็นอย่างไร ถามทำไม ก็รู้แล้ว มันรู้ทั้งหมด จะถามเพื่ออะไร มันอายุตัวเอง นึกถึงว่าจะถามคนแต่ละอย่าง อายุตัวเองขึ้นมาทันที ถามทำไม เรารู้อยู่แล้ว ไม่ว่าจะแนวทางปฏิบัตินั้น ทางที่ตรงเราได้เดินเข้าไปแล้ว ไม่มีทางแยกอื่นเลย ไม่มีทางอื่น ถึงทางแยกมีเยอะเยาะ แต่เราก็ไม่แยก เพราะทางตรงเรามี ทางส่วนตัวเรามี

ถึงจะมีกาลเวลาบางครั้งบางเวลา เช่นว่า จะมีมารบางสิ่งบางอย่างมาผจญให้เราเขวจากทางไป มันออกใหม่ ออก ออกไปก็เสียนิดเดียว เข้ามาทางตามเดิม อำนาคของความรักมันมีทางโลกมันมีอยู่ เสียนิดหน่อย เสียทางใจ แต่ในที่สุดก็หันกลับมาทางเดิมอีก แล้วก็เดินเข้ามานี้

นี่เรียกว่า ผู้บรรลุลุทธิธรรมครั้งพุทธกาล ที่สุดของภัยพิบัติคือผู้บรรลุลุทธิธรรมเป็นพระอรหันต์ ทีนี้ผู้บรรลุลุทธิธรรมอรหันต์ ขึ้นตอณภูมิธรรม ๔ ชั้น บางคนไม่เคยบรรลุลุทธิธรรมอะไรมาก่อนเลย พอปฏิบัติถึงที่ กระโดดข้ามชั้นเดียวไปเลย คืออรหันต์ไปเลยก็มี ครั้งพุทธกาล บางคนก็บรรลุลุทธิธรรมเป็นพระเสียดาบันก่อนแล้ว ก็ต่อมาปฏิบัติไปเรื่อยๆ ถึงขั้นเข้าอรหันต์ก็มี บางคนเป็นพระ

ไสยาบันแล้ว ก็ปฏิบัติเรื่อยๆ ชะยับขึ้นไปเป็นสภิกษาคาก็มี เป็น
อนาคามีก็มี บางคนก็ไม่ตามชั้น กระโดดข้ามขึ้นไปเลยก็มี ครั้ง
พุทธกาล ให้ดูตรงนั้น

หลวงพ่อก็สอนให้คนได้ศึกษาประวัติขรรวาสสมัยครั้ง
พุทธกาล ผู้ที่เขาเป็นพระอริยเจ้า ให้ศึกษาตรงนี้ ในพระสูตรมี
มากเลย หลวงพ่อเคยศึกษาเรื่องในพระสูตร ศึกษาหลายรอบ
จริงๆ ทั้งเรื่องขรรวาสญาติโยมได้บรรลุธรรมเป็นอย่างไร ศึกษา
เอาไว้ เพราะว่าอนาคตต่อไป เมื่อเราจะไปเทศน์คนสอนคน จะ
มีบุคคลเป็นตัวอย่างให้เขาได้เห็น ให้เขาได้รู้ว่า การปฏิบัติใน
ขณะที่ยังเป็นขรรวาสเขาทำกันอย่างไร

พ่อแม่ของนางมาคันทิยา

ยกตัวอย่างอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องพ่อแม่ของนางมาคันทิยา นางมาคันทิยาเป็นคนที่สวย สวยมากๆ ยุคนั้นสมัยนั้น มีเศรษฐีหลายต่อหลายคนมาขอนางมาคันทิยาไปเป็นเมีย แต่พ่อแม่ก็ไม่ให้ คือว่าคนที่มาขอรวยก็จริง แต่ความหล่อความสวยไม่สมกันกับลูกสาวของตัวเอง พยายามหาลูกเขยให้คู่ควรกับลูกสาวตัวเองให้ได้

ในวันหนึ่ง พ่อพราหมณ์ไปธุระนอกบ้าน พอตีพระพุทธรูปเจ้าเราก็มีพระญาณหยั่งรู้ว่า พ่อแม่ของนางมาคันทิยาเป็นผู้มีคุณธรรม เป็นผู้มีการมีมาในอดีต ก็เลยไปโปรด พระองค์เจ้าเดินมาในทิศทางของพ่อพราหมณ์

พ่อพราหมณ์เห็นหนุ่มหล่อเดินมาแต่ไกล ใจหนุ่มคนนี้เป็นรูปหล่อ คือเห็นพระพุทธรูปเจ้านั่นเอง หน้าตาสดสวยหล่อจริง สมคู่เคียงกับลูกสาวของเราแท้ๆ ดุสิ ผิดแต่หัวโล้น ผ่าเหลี่ยมเท่านั้นเอง แต่ถ้าจับเปลี่ยนผ้าชนิดอื่น ก็ดูจะเข้ากับลูกสาวเราได้ดีเหมือนๆ กัน สวยพอๆ กัน ทีนี้ก็นึกขึ้นมาได้ว่า เอาอย่างไร จะเอาหนุ่มคนนี้เป็นลูกเขยเราให้ได้ ก็เลยมีอุบายบอกว่า ใจหนุ่มๆ คอยเราอยู่นี่นะ คอยเราอยู่นี่ เรามีธุระ เตียวไปธุระ เตียวกลับมา คอยอยู่นี่ แต่พระองค์เจ้ารู้เลยว่าไปธุระอะไร

พอไปถึงบ้านก็ไปบอกแม่พราหมณ์ๆ รีบแต่งตัว แต่งตัวให้ลูกสาวเดี๋ยวนี้นะ เอาเต็มที่ เต็มยศเลย ประดับประดาทุกสิ่งทุกอย่าง ทำให้เต็มที่ ทำอะไรพ่อพราหมณ์ ทำเถอะๆ พอลูกสาวแต่งตัวทาแป้งทุกอย่างแล้ว ก็ออกมานอกบ้าน มากะระชิบกระชาบว่า ไปเห็นหนุ่มหล่อคนหนึ่งคอยอยู่นอกบ้าน เอาลูกสาวไปเทียบกันดู ไหนๆ ดูซิ พอออกไปในที่ให้หนุ่มยื่นรอ ปรากฏว่าไม่เห็นใครเลย เห็นแต่รอยเท้าพระองค์ประทับเอาไว้ ห่างจากรอยไปประมาณ ๑๐ เมตร พระองค์เจ้ายืนอยู่ใกล้ๆ แต่บังตาเอาไว้ไม่ให้ ๒ ฝ่ายเมียเห็น

ฝ่ายผู้เป็นเมีย คือแม่พราหมณ์ ได้เห็นรอยเท้าจึงว่า พ่อพราหมณ์ รอยเท้านี้ เป็นรอยเท้าของบุคคลผู้ไม่กำเริบทางราคะ ตัดหน้าแล้ว เพราะนางจบศาสตร์มาหลายแขนง ขณะเดียวกัน พระองค์เจ้าได้เปิดญาณให้ ๒ ฝ่ายเมียบอกลูกเห็นพระองค์ พ่อพราหมณ์ได้พยายามจะจับลูกไปเทียบกับพระพุทธรูปเจ้าว่า ความหล่อเหมือนกันไหม

ซึ่งพราหมณ์ทั้งสองฝ่ายเมีย ต่อหน้าพระพุทธรูปเจ้า ไม่รู้จักพระพุทธรูปเจ้ามาก่อน และยังจะเอาเป็นลูกเขยให้ได้นั่น ตอนนั้นพราหมณ์กราบพระพุทธรูปเจ้าใหม่ กราบทำไม จะเอาเป็นลูกเขยให้ได้ จะกราบทำไม จะไหว้ทำไมเล่า พระองค์เจ้าเทศน์ธรรมะให้ฟัง พราหมณ์จะนั่งฟังหรือยืนฟัง ดูสิ ก็ต้องยืนฟัง

แต่อำนาจพระพุทธเจ้าสะกดใจพราหมณ์ทั้งสองไว้ได้ ก็ได้อธิบายให้ฟังว่า นี่พราหมณ์ รูปร่างกลางตัวของมนุษย์เรา ทุกส่วนนั้น ไม่มีอะไรหล่อ ไม่มีอะไรสวยเลย ทุกส่วนของร่างกาย มีแต่สิ่งสกปรกโสโครกด้วยกันทั้งสิ้น ผม ขน เล็บ ฟัน หนังต่างๆ มีแต่ของสกปรกด้วยกันทั้งสิ้น พระองค์ก็อธิบายเรื่องสกปรก เรื่องอสุภะ ให้พราหมณ์ ๒ คู่เมียฟัง

พอ ๒ คู่เมียฟัง บวกกับบารมีเก่าของเขาทั้ง ๒ ที่เคย บำเพ็ญมาในอดีต มาจับจุดได้ พระองค์เจ้าจึงต่อ ยอดให้เขา ให้ พิจารณาอสุภะ ในที่สุด พราหมณ์ ๒ คนก็พิจารณาอสุภะ ยืน อยู่อย่างนั้น พิจารณาอสุภะ ยืนพิจารณาตัวเองอยู่ พิจารณาสิ่ง ภายนอกบ้าง ตัวเองบ้าง ขณะเดียวกันที่ยืนฟังธรรมะ

พระพุทธเจ้าอยู่นั้น ก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอนาคามีในขณะที่ ยืนอยู่ ทั้งที่พยายามจะเอาพระพุทธเจ้าเป็นลูกเขยอยู่นั่นเอง สุดท้ายตัวเองเป็นพระอนาคามี

ไปถามพราหมณ์คูลี พราหมณ์รู้จักศีล ๕ ใหม่ รู้ได้ อย่างไรศีล ๕ อย่าไปถามพราหมณ์นะว่า พราหมณ์รู้จักตัวสมาธิ สงบหรือเปล่า รู้ได้อย่างไรสงบ ไม่เคยศึกษามาก่อน รู้ได้อย่างไร พระองค์เจ้าเทศน์คนเป็นพระอริยเจ้า ไม่ใช่จะไปเอาศีล เอาสงบ มาเป็นหลักเกณฑ์ตายตัวได้ เขาฟังพระองค์เจ้า เป็นสมาธิใหม่ เป็นสมาธิ เขาตั้งใจฟัง เรียกว่า สมาธิตั้งใจมั่น เมื่อเขาฟังไปแล้ว เขาแสดงความคิดเห็นต่างๆ ไปแล้ว เอาตัวปัญญาคิด คือ ปัญญาของเขา คิดอยู่แล้ว มันเป็นสมาธิ มันเป็นปัญญาในตัว ทั้งหมด พุดง่าย ๆ ว่า สติ ระลึกได้ว่าคิดเรื่องอะไรอยู่ ภาวนา พร้อมๆ กันทั้งหมด นี่คือเหตุเกิดในครั้งพุทธกาล

พิจารณาเลือกเฟ้นธรรม

ทุกคนมีสติ ปัจจุบันนี้ทุกคนมีสมาธิ ทุกคนมีปัญญา แต่
 เอาสติ เอาปัญญา เอาสมาธิทั้งหมดไปใช้งานอื่น งานทางโลก
 ไม่ได้เอาสติ เอาสมาธิ เอาปัญญา มาคิดทางธรรมแต่อย่างใด

เหตุนั้น ในยุคนี้สมัยนี้เหมือนกัน ถ้าสมมุติว่า มีพระองค์
 เจ้าอุบัติเกิดขึ้นในยุคนี้สมัยนี้ จะมีผู้บรรลุดุธรรมเป็นพระอรหันต์
 มากทีเดียว เพราะทุกคนมีบารมี ทุกคนมีสติ ทุกคนมีสมาธิ ทุก
 คนมีปัญญาอยู่ในตัวทั้งหมดแล้ว พร้อมแล้ว แต่ขาดอย่างเดียว
 คือผู้ต่อยอดให้เรา มันไม่มี ไม่มีหมายถึงอะไร หมายถึงว่า ผู้จะ
 ชี้แนะแนวทาง คือยอดบารมีของเรา สร้างมาในอดีตในชาตินั้น

สร้างมาอย่างไร บำเพ็ญอย่างไรบ้าง อะไรบ้างเป็นเหตุ เป็นปัจจัย ให้เราบำเพ็ญมา ไม่มีคนบอกเราตัวนี้

คนครึ่งพุทธกาล มีผู้บรรลุนิพพานมากมาย ก็เพราะพระองค์เจ้าได้มีญาณรู้ว่า คนนี้สร้างบารมีมาอย่างนี้ๆ พระองค์เจ้าให้ธรรมะจำกัด จำกัดแต่ละคนแต่ละกลุ่ม เขาจะบรรลุนิพพานได้ง่าย ครึ่งพุทธกาลมีมากด้วย นี่หลวงพ่อกเคยศึกษาเรื่องพระสูตรศึกษามาก มันจะรู้วิธีการปฏิบัติว่า มันไม่ใช่เรื่องลับสนปนเป คือว่าตัดตอนให้เป็น

ส่วนการปฏิบัติต้องตัดตอนตรงไหน คือตัดตอนศึกษาว่า ภูมิธรรมของพระโศตบันเริ่มจากไหนไป เริ่มจากปุถุชน คือ หยาบสุดแล้ว ปุถุชนคนธรรมดาจะปฏิบัติอย่างไร ที่จะเข้าสู่ภูมิธรรมโศตบันได้ อันนี้ไม่ใช่จะไปละกันมั่วๆ ไม่ใช่ละ บางคนไปสอนกัน พิจารณาอสุภะนะ บางคนสำรวจกายวาจาให้เรียบร้อยนะ คือปฏิบัติ ถ้ามว่าถูกทางใหม่ถูก แต่ธรรมนั้นไม่ถูกกับตัวเรา เรามีอุปายอีกอย่างหนึ่ง แต่ไปทำอีกแบบหนึ่ง การปฏิบัติต้องมีขั้นตอน ตัดตอนให้เป็น

สร้างสัมมาทิฏฐิด้วยปัญญาเฉพาะตัว

สำคัญคือว่า หลักสัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ ถือเป็นหลักใหญ่ของการปฏิบัติธรรม สมัยพระองค์เจ้าเราปฏิบัติ ก่อนที่พระองค์เจ้าจะมาตรัสรู้ในที่แห่งนี้ ที่ต้นโพธิ์ต้นนี้ พระองค์เจ้าก็มีธรรม ๒ ข้อด้วยกันเป็นหลักปฏิบัติ นั่นคือ สัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปो ดำริชอบ พระองค์เจ้าจะมาตรัสรู้ที่แห่งนี้ พระองค์เจ้าเอาธรรม ๒ หมวด คือหลักปัญญา มาเป็นตัวนำหน้า

พระองค์จะมีคำว่าสมาธิใหม่ มี สมาธิ แต่พระองค์ยังไม่รู้ว่า สมาธิขั้นไหนเป็นอย่างไร พระองค์ก็ยังไม่เข้าใจ คือตั้งชื่อไม่ถูก พระองค์ทำสมาธิมาแล้ว สมัยที่บวชใหม่ๆ ไปภาวนากับตาบสทั้งสองมา อันนี้ก็ส่วนหนึ่ง ทำมาแล้ว แต่พระองค์ก็ปฏิเสธแล้วว่าการทำสมาธิเพียงอย่างเดียวอย่างนี้ ไม่สามารถละอาสวะกิเลสได้ เพราะสมาธิเป็นเพียงข่มกิเลสไว้ ประเดี๋ยวประด๋าวเฉยๆ เหมือนเรากดอะไรไว้ในน้ำ พอวางมือก็ลอยขึ้นมาตามเดิม ทำสมาธิเป็นเพียงข่มกิเลส ประเดี๋ยวประด๋าว ไม่ใช่การละ

การละเป็นเรื่องของปัญญา เขาว่า ปัญญาจะ
 ประสพสุขะติ จิตจะมีความบริสุทธิ์ได้เพราะปัญญานี้ หลักสำคัญ
 อยู่ตรงนี้ แต่ปัญญาที่ว่ามานี้ต้องเป็นปัญญาเฉพาะตัว ไม่ใช่
 ปัญญาเลียนแบบจากผู้อื่นมา เอาปัญญาไปจำตำรานั้นมาว่า
 เอามาคิด เหมือนพระโพลีสะได้ไหม ไม่ได้ เดียวนี้เราอยู่ในนาม
 ลูกหลานพระโพลีสะ เดียวนี้ธรรมะที่มีอยู่เป็นธรรมะของ
 พระพุทธเจ้าก็จริง แต่ปัญญาเรามีหรือเปล่า ไม่มีปัญญา เลียน
 แบบตามตำราพระพุทธเจ้ามาว่ากัน พิจารณาให้ถูกธรรม ก็ถูก
 ได้ ถูกเฉยๆ แต่ไม่ถูกกับบารมีของตัวเอง

ฉะนั้น บารมีเรา ปัญญาเรา เราจงพยายามสร้างขึ้น
 มาเอง คิดเอง เช่น มรรค ๘ พระองค์เจ้าวางทิศทางเอาไว้ วาง

ทางตัวอย่าง เป็นทางตัวอย่างสำหรับให้พวกคนปฏิบัติ แต่แนวทางของท่าน เขาเป็นตัวอย่างเฉยๆ เราต้องสร้างทางขึ้นมาเฉพาะตัว คือ สัมมาทิฏฐิเฉพาะตัวให้ได้ สัมมาสังกัปปไปต้องสร้างขึ้นมาให้ได้ เฉพาะตัว ยืมเขามาไม่ได้ ธรรมะเป็นของส่วนตัว ต้องสร้างขึ้นมาให้ได้ ให้เป็นสัมมาให้ได้

เรียกว่า เต็มวันนี่เราเป็นสัมมาแค่วันไหน ทุกคนมีสัมมาใหม่ มีสัมมา แต่สัมมามันไม่พอที่จะเป็นพระอริยเจ้าได้ มันเป็นสัมมาแค่ ๑๐-๒๐% ทำอะไรไม่ได้เลย ตัวสัมมาตัวนี้ต้องเต็มร้อยถึงจะเข้าสู่พระอริยเจ้าได้ แต่เรามีสัมมาไม่พอที่จะเป็นไปได้ ตัวมิจฉามันมาก

ใจเรามันมีมิจฉา เราจะมาแก้มิจฉา เป็นอย่างไร ก็ต้องมาศึกษามิจฉา ตัวความเห็นผิด เห็นอย่างไรบ้าง อันนี้เราจะมาหาความเห็นผิดตัวเองให้ได้ ความเห็นผิดเรา ตัวเราเองนี่แหละ มันทำให้เราเกิด ที่ว่ามานี้มารวมกันกับว่า เกิดดับ ตัวมิจฉาตัวเดียวกันนี่แหละ มันทำให้เกิดความยึดได้ เกิดความอยากได้ เพราะตัวมิจฉาตัวเดียวเป็นเหตุให้เราเกิดตายๆ กับโลกใบนี้มายาวนานจนถึงปัจจุบัน เรียกว่ามาแก้กัน เรียกว่าเปลี่ยนทิศทางใหม่ คือแก้ตัวมิจฉาให้หมดไปจากใจเราให้ได้

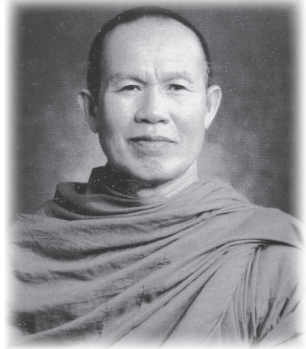
ทุกคนต้องดูใจตัวเองว่า ใจเป็นมิจฉาแคไหน ความเห็นเรา เดี่ยวนี้เราเป็นมิจฉาแคไหน เราตัวเอง ส่วนมากเราจะว่า เรารู้ธรรมะแล้วเป็นสัมมาแล้ว ไม่ใช่ อันนั้นมันความรู้ ส่วนตัวเป็นมิจฉาอยู่ มันหลงยึดอะไรบ้างไหม นั่นคือมิจฉาละ มันหลงอยากอะไรบ้างไหม คือมิจฉาละ ความยึด ความอยาก เป็นมิจฉาทั้งนั้นเลย

มาศึกษาเราให้ได้ ใจเรา เราเอาปัญญาสอดส่อง ดูใจเราให้ได้ แต่ละวันแต่ละชั่วโมง เพื่อจะแก้ไขตัวเองให้ได้ นี่วันนี้ หลวงพ่อจึงให้อุบายธรรมะในวันนี้ คิดว่าสมควรแก่กาลเวลา เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

ประวัติ

หลวงพ่อทูล ชิปปปญโณ

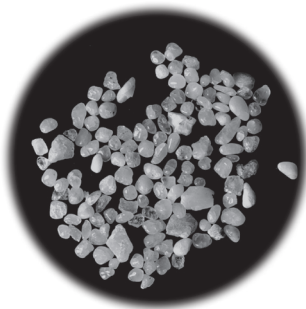
พระอาจารย์ทูล ชิปปปญโณ เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ท่านได้อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ขณะอายุย่างเข้า ๒๗ ปี ที่วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี มีพระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู

หลวงพ่อทูลเป็นพระสุปฏิปันโน เป็นพระอริยเจ้าในยุคปัจจุบัน ในช่วงพรรษาแรกๆ ท่านออกธุดงค์ไปตามที่ต่างๆ ทั้งในภาคอีสาน ภาคใต้ และภาคเหนือ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติธรรม จนสามารถรู้แจ้งเห็นจริงในสังขารตามคำสอนของพระพุทธเจ้าได้ในพรรษาที่ ๘ หลังจากที่ท่านได้บำเพ็ญกิจส่วนตัวเสร็จแล้ว จึงได้อุทิศชีวิตที่เหลืออยู่ทุ่มเทให้แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ท่านได้สร้างวัดป่าบ้านค้อ จังหวัดอุดรธานี มีเสนาสนะเหมาะสมต่อการอยู่อาศัยปฏิบัติธรรม สำหรับทั้งบรรพชิต

และชมราวาส ท่านได้เขียนหนังสือธรรมภาคปฏิบัติกว่า ๒๐ เล่ม ออกแสดงธรรมเทศนาตามที่ต่างๆ จัดทำสื่อธรรมะในรูปแบบ ซีดี วีซีดี และสื่อออนไลน์ต่างๆ ผลงานของท่านเป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ท่านจึงได้รับพระราชทานรางวัล เสาเสมาธรรมจักร สาขาการแต่งหนังสือทางพุทธศาสนา

หลวงพ่อกุลเป็นอัจฉริยบุคคล สร้างพุทธสถานไว้ให้ลูกหลานได้กราบไหว้ ตั้งแต่การออกแบบควบคุมการก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ฯ แกะสลักพระพุทธรูปไม้ตะเคียนทอง ๔ ปาง สร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับเก็บอัฐิธาตุและบริวารของท่านเอง ได้สร้างวัดและศูนย์ปฏิบัติธรรมหลายแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จากการที่ หลวงพ่อกุล ขิปปปัญญา ได้สร้างคุณความดีและประโยชน์ให้ประเทศชาติและพระศาสนาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ท่านจึงได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ นามว่า พระปัญญาพิศาลเถร

หลวงพ่อกุล ขิปปปัญญา ท่านได้ละสังขารด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ วัดป่าบ้านค้อ จังหวัดอุดรธานี รวมสิริอายุได้ ๗๓ ปี ๔๘ พรรษา

มุตฺตมมตฺตํ อหมตฺตํ อิตฺตํ พาลํ วิเนยฺยสฺส
อตฺตํ อตฺตํ อตฺตํ อตฺตํ อตฺตํ อตฺตํ อตฺตํ

ตน เวลาคิดว่ามีบุตร มีทรัพย์ จึงมีความ
ดีใจดีใจดีใจ ความจริงแล้วของทุกอย่างไม่มี
บุตร/และทรัพย์จะมีมาจากที่ไหน ความทุกข์
ความดีใจดีใจเกิดขึ้นเพราะอะไรว่าเรามี
ความทุกข์ความดีใจดีใจดีใจดีใจดีใจดีใจ
ว่ามีความสุข เมื่อมองที่มีทุกข์ดีใจดีใจดีใจ
ที่หลัง นั่นก็เพราะดีใจดีใจดีใจดีใจดีใจ

พุทธทาสภิกขุ ๒๕๕๕

รายละเอียดของหนังสือ

- ชื่อหนังสือ : แนวทางสู่โสดาบัน
- วัตถุประสงค์ : เผยแพร่พระธรรมเทศนาของ หลวงพ่อทูล ขิปปปัญโญ เป็นมรดกธรรม สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมที่มุ่งหวัง มรรคผลนิพพาน (โยคาวจร) และผู้สนใจทั่วไป
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : 1 สิงหาคม 2555
- จำนวนการพิมพ์ : 6,000 เล่ม
- ISBN :
- ผู้จัดพิมพ์ : คณะศิษยานุศิษย์
- ถอดเทป : จันท์เพ็ญ ภาสขกมล
- ภาพปก : รุ่งกมล กรรเจียกพงษ์
- ภาพประกอบ : เบญจ บุษราคัมวงศ์
- ลิขสิทธิ์ : ขอสงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก หรือพิมพ์ซ้ำเนื้อหา ในหนังสือเล่มนี้ กรุณาติดต่อ KPY USA

KPY USA / San Fran Dhammaram Temple

2645 Lincoln Way, San Francisco, CA 94122

โทร. 1 (415) 753-0857

Website: kpyusa.org, watsanfran.org

E-mail: watsanfran@yahoo.com

วัดป่าบ้านค้อ

ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี 41160

โทร. (042) 250-730-1

Website: watbankoh.com

E-mail: watbankoh@yahoo.com

